

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Lidzbarku Warmińskim



**RAPORT O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU LIDZBARSKIEGO
W 2025 ROKU**

Lidzbark Warmiński, marzec 2026 r.

Spis treści

| | | |
|-------|---|----|
| I. | WSTĘP | 3 |
| II. | STRUKTURA POWIATU LIDZBARSKIEGO | 4 |
| III. | EPIDEMIOLOGIA..... | 5 |
| IV. | SZCZEPIENIA OCHRONNE | 10 |
| V. | BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA..... | 14 |
| VI. | HIGIENA KOMUNALNA..... | 18 |
| VII. | HIGIENA PRACY | 27 |
| VIII. | HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY | 34 |
| IX. | ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY | 38 |
| X. | PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA..... | 43 |

I. WSTĘP

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością oddaję w Państwa ręce coroczny raport stanowiący ocenę stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu lidzbarskiego za rok 2025. Niniejsze opracowanie jest realizacją ustawowego obowiązku wynikającego z art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni kluczową rolę w systemie ochrony zdrowia publicznego, sprawując nadzór nad obszarami, które mają bezpośredni wpływ na codzienne życie mieszkańców.

Do zakresu naszych działań należy w szczególności:

- Bezpieczeństwo żywności i żywienia oraz monitorowanie jakości wody przeznaczonej do spożycia.
- Higiena pracy w zakładach pracy oraz higiena procesów nauczania i wychowania w placówkach oświatowych.
- Nadzór epidemiologiczny, w tym monitorowanie chorób zakaźnych oraz realizacja programu szczepień ochronnych.
- Higiena środowiska oraz nadzór nad obiektami użyteczności publicznej.

Analiza danych zebranych w ramach nadzoru bieżącego i zapobiegawczego pozwala stwierdzić, że sytuacja sanitarno-epidemiologiczna na nadzorowanym terenie jest stabilna i ulega systematycznej poprawie. Stały monitoring oraz egzekwowanie przepisów prawa pozwalają na skuteczne minimalizowanie zagrożeń dla zdrowia publicznego.

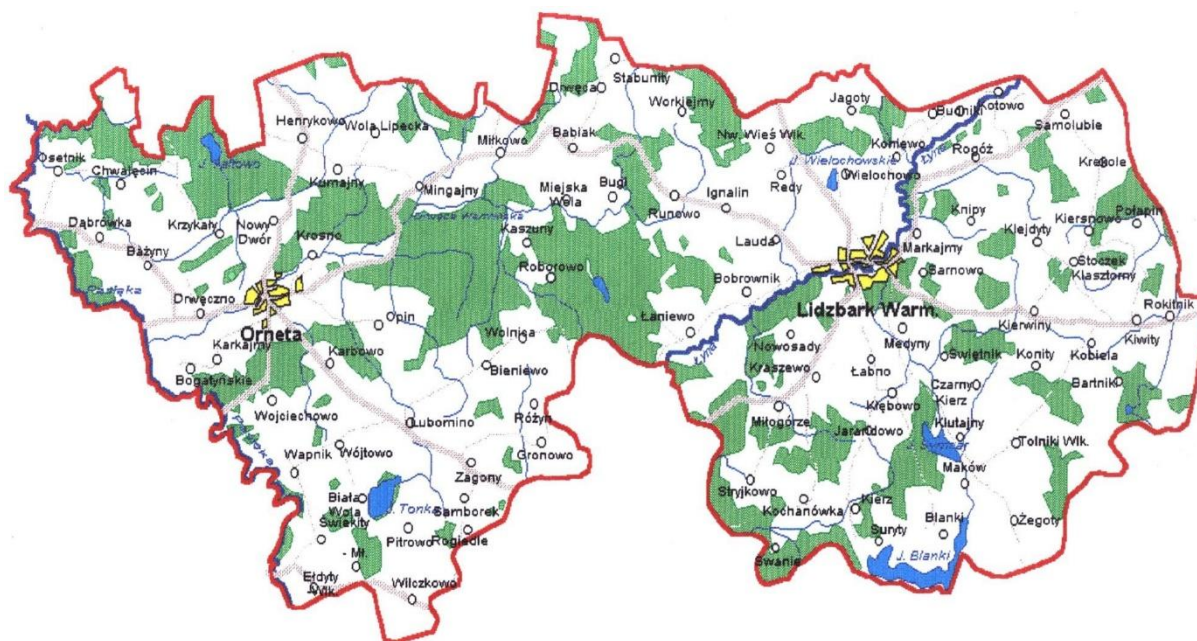
Oprócz działań kontrolnych, istotną częścią naszej misji pozostaje działalność oświatowo-zdrowotna. W minionym roku kontynuowaliśmy liczne programy edukacyjne i akcje prozdrowotne, których celem jest budowanie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki chorób i zdrowego stylu życia.

Wyrażam przekonanie, że informacje zawarte w niniejszym raporcie przybliżą Państwu specyfikę pracy Inspekcji Sanitarnej i staną się podstawą do dalszych działań na rzecz poprawy dobrostanu naszej lokalnej społeczności.

Zapraszam do lektury.

Beata Funik-Góralewska
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Lidzbarku Warmińskim

II. STRUKTURA POWIATU LIDZBARSKIEGO



LICZBA LUDNOŚCI*

| | na dzień 31.12.2024 r. | na dzień 30.06.2025 r. |
|-----------------------------------|------------------------|------------------------|
| <i>Miasto Lidzbarsk Warmiński</i> | 14 266 | 14 205 |
| <i>Gmina Lidzbarsk Warmiński</i> | 6 438 | 6 396 |
| <i>Gmina Kiwity</i> | 3 009 | 2 983 |
| <i>Gmina Lubomino</i> | 3 278 | 3 234 |
| <i>Miasto Orneta</i> | 7 867 | 7 835 |
| <i>Gmina Orneta</i> | 2 898 | 2 890 |
| OGÓŁEM POWIAT LIDZBARSKI | 37 756 | 37 543 |

* dane uzyskane z Głównego Urzędu Statystycznego

III. EPIDEMIOLOGIA

Do głównych zadań pionu epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim należy prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie zakażeń szpitalnych oraz chorób zakaźnych, na podstawie prowadzonego rejestru chorób zakaźnych i zakażeń zgłaszanych przez podmioty lecznicze oraz dokonywanie analiz i ocen epidemiologicznych.

Zakres działań epidemiologii obejmuje:

- rejestrowanie chorób zakaźnych i pasożytniczych, rozpoznawanie i śledzenie sytuacji epidemiologicznej, dokonywanie okresowych analiz sytuacji epidemiologicznej;
- podejmowanie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych celem unieszkodliwienia źródła zakażenia i przecięcia dróg szerzenia;
- zwalczanie i opracowywanie ognisk epidemicznych;
- sprawowanie nadzoru epidemicznego nad chorymi i nosicielami oraz nadzoru nad osobami pokąsanymi przez zwierzęta;
- sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

NADZÓR NAD CHOROBYMI ZAKAŹNYMI

W 2025 r. z terenu powiatu lidzbarskiego zgłoszono 1050 przypadków zachorowań lub podejrzeń chorób zakaźnych, z czego hospitalizowanych było 108 osób, przeprowadzono 197 wywiadów epidemiologicznych z osobami zakażonymi i z kontaktu z chorym na choroby zakaźne. Informowano o profilaktyce zakażeń w celu zapobiegania kolejnym zachorowaniom.

Dochodzenia przeprowadzane były w tych jednostkach chorobowych, w których wymagane jest:

- ustalenie źródła zakażenia;
- wykrycie czynnika etiologicznego powodującego zachorowanie;
- objęcie nadzorem epidemiologicznym osób kontaktujących się z chorym lub podejrzanym o zakażenie;
- ustalenie stanu zdrowia zwierzęcia podejrzanego o zakażenie wścieklizną, w celu podjęcia ostatecznej decyzji dotyczącej szczepienia osoby pogryzionej przez to zwierzę;
- przeprowadzenie kwalifikacji zachorowań, zgodnie z definicjami przypadków chorób zakaźnych dla potrzeb nadzoru epidemiologicznego.

Informacje uzyskane w wyniku nadzoru dają rozeznanie, co do rozmiarów konkretnych zagrożeń. Monitoring sytuacji epidemiologicznej powiatu odbywał się na podstawie analiz i weryfikacji otrzymanych zgłoszeń lub podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne. Nadsyłane zgłoszenia podlegają rejestracji w oparciu o stworzone dla potrzeb nadzoru epidemiologicznego definicje zakażeń i chorób zakaźnych.

Sytuacja epidemiologiczna powiatu lidzbarskiego w przypadku większości chorób zakaźnych ulega poprawie i nie budzi niepokoju.

Podobnie jak w latach ubiegłych nie zarejestrowano zachorowań na błonicę, tężec, dur brzuszny, czerwonkę, wściekliznę u ludzi, poliomyelitis czy WZW typu A.

W 2025 r. nie odnotowano żadnego zbiorowego ogniska zatrucia pokarmowego, zarejestrowano 1 przypadek zakażenia salmonellozą. Zgłoszono natomiast 1 ognisko szpitalne zachorowań na Covid-19, które wystąpiło wśród pacjentów Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Lidzbarku Warmińskim. Ogółem spośród 45 osób przebywających na oddziale zachorowało 26 osób i 5 (spośród 13) z personelu oddziału. Dominującymi objawami było osłabienie i kaszel. Ogółem w 2025 r. z terenu powiatu lidzbarskiego zgłoszono 180 przypadków zachorowań na Covid-19.

W 2025 r. zarejestrowano 4 przypadki gruźlicy. Pierwszy przypadek dotyczył wychowanka Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Lidzbarku Warmińskim, który po rozpoznaniu choroby został hospitalizowany. Osoby z kontaktu z chorym (wychowankowie i personel ośrodka) zostały objęte nadzorem lekarskim. Drugi przypadek dotyczył pacjentki szpitala w Lidzbarku Warmińskim, u której gruźlicę rozpoznano po przeniesieniu chorej do szpitala pulmonologicznego w Olsztynie. Także i w tym przypadku osoby z kontaktu zostały skierowane pod nadzór lekarza rodzinnego. Pozostałe dwie osoby to zachorowania domowe niezwiązane z ww. przypadkami.

Do chorób zakaźnych, w których nastąpił wzrost zachorowań w 2025 r. należy borelioza – 37 przypadków oraz kleszczowe zapalenie mózgu – 8 osób. W 2025 r. zanotowano spadek zachorowań na krztusiec, w porównaniu do roku ubiegłego.

W 2025 r. rozpoznano 4 przypadki zachorowań o etiologii przewlekłej na WZW typu B i 5 zachorowań na WZW typu C.

Ospa wietrzna, obok grypy, jest najczęściej występującą chorobą zakaźną. W 2025 r. odnotowano 150 przypadków zachorowań na ospę wietrzną. Sytuacja epidemiologiczna grypy zmienia się sezonowo. W minionym roku odnotowano 453 przypadki grypy potwierdzonej szybkim testem antygenowym, z czego 23 osoby wymagały hospitalizacji.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna kontynuuje także nadzór nad innymi chorobami zakaźnymi i zakażeniami.

Analizę jednostek chorobowych w latach 2024-2025 przedstawia poniższa tabela.

| Jednostka chorobowa | Liczba przypadków | |
|---|-------------------|---------|
| | 2024 r. | 2025 r. |
| Covid-19 | 208 | 180 |
| Salmonellozy – zatrucia pokarmowe | 5 | 1 |
| Salmonellozy – zakażenia pozajelitowe | 1 | - |
| Nieżyt jelitowy wywołany przez rotawirusy | 8 | 1 |
| Nieokreślone wirusowe zakażenia jelitowe | 68 | 6 |
| Wirusowe zakażenia jelitowe inne określone | 1 | 4 |
| Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy | 3 | 2 |
| Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu | 12 | 16 |
| Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Campylobacter</i> | 1 | 1 |
| Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Escherichia coli</i> | 1 | 2 |
| Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Clostridioides difficile</i> | 4 | 4 |
| Inne bakteryjne zakażenia jelitowe nieokreślone | - | 1 |
| Kleszczowe zapalenie mózgu | 6 | 8 |
| Borelioza z Lyme | 30 | 37 |
| Giardioza | - | 3 |

| | | |
|--|-----|-----|
| Wirusowe zapalenie opon mózgowych | - | 2 |
| Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone | 2 | - |
| Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> | 5 | 2 |
| Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> | - | - |
| Płonica | 21 | 6 |
| Róża | 2 | 3 |
| Krztusiec | 26 | 3 |
| Gruźlica | - | 4 |
| Ospa wietrzna | 101 | 150 |
| Zakażenia wirusem RSV | 18 | 76 |
| Grypa potwierdzona testem antygenowym | 87 | 453 |
| Osoby szczepione przeciwko wściekliźnie | 9 | 18 |
| Wirusowe zapalenie wątroby typu C przewlekłe i BNO | 4 | 5 |
| Wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe i BNO | 1 | 4 |
| Nosiciele salmonelloz | 1 | 1 |

POKĄSANIA I KONTAKTY OSÓB ZE ZWIERZĘTAMI PODEJRZANYMI O WŚCIEKLIZNĘ

W 2025 r. zarejestrowano 52 przypadki pokąsań ludzi przez zwierzęta, z czego 18 osób objęto szczepieniami profilaktycznymi przeciw wściekliźnie. Przedstawia to poniższa tabela.

Na terenie powiatu lidzbarskiego nie stwierdzono przypadków laboratoryjnego wykrycia wścieklizny u zwierząt.

| | 2024 r. | 2025 r. |
|---|-----------|-----------|
| Pokąsania i kontakty osób - ogółem | 42 | 52 |
| w tym osoby pokąsane przez: | | |
| psy | 28 | 41 |
| koty | 12 | 10 |
| zwierzęta dzikie | 2 | 1 |
| Osoby szczepione przeciw wściekliźnie - ogółem | 9 | 18 |
| po pogryzieniu przez: | | |
| psy | 4 | 13 |
| koty | 3 | 4 |
| szczura | 1 | - |
| kunę | 1 | - |
| lisa | - | 1 |

STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

W 2025 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lidzbarku Warmińskim było 78 podmiotów wykonujących działalność leczniczą:

1. Zespół Opieki Zdrowotnej – 1;
2. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy – 1;
3. Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – 17;
4. Praktyki zawodowe lekarskie, w tym:
 - Indywidualna praktyka lekarska – 26;
 - Indywidualna praktyka lekarzy dentyków – 17;
5. Indywidualna i grupowa praktyka pielęgniarek i położnych – 7;
6. Inne praktyki – 9.

W 2025 roku przeprowadzono 76 kontroli podmiotów i punktów szczepień, w tym:

- 49 kontroli kompleksowych,
- 2 sprawdzające,
- 2 w związku z odbiorem podmiotu,
- 23 kontrole punktów szczepień (przeprowadzono dwa etapy kontroli, których przedmiotem była ocena realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia oraz weryfikacja danych dzieci nieszczepionych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych).

Powyższe działania prowadzone były w zakresie przestrzegania przepisów, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt, pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, postępowania z odpadami medycznymi w miejscu wytwarzania, bezpieczeństwo i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz oceny realizacji szczepień ochronnych. Nie nałożono mandatów karnych, wydano 2 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków.

W podmiotach wykonujących działalność leczniczą wykonano następujące zmiany:

1. Szpital Powiatowy w Lidzbarku Warmińskim:

Modernizacja i remonty:

- Blok operacyjny:
 - czyszczenie i serwis centrali i instalacji wentylacji mechanicznej;
 - montaż drzwi w pomieszczeniach socjalnych bloku operacyjnego;
 - wymiana maskującej okleiny na szybach.
- Centralna sterylizatornia:
 - montaż sterylizatora plazmowego.
- Punkt przyjęcia posiłków:
 - odnowiono pomieszczenie (demontaż szaf) szpachlowanie, montowanie narożników ściennych, malowanie;
- Ponadto doraźnie remontowano niektóre pomieszczenia szpitalne: likwidacja zacieków, szpachlowanie i malowanie ścian.

Doposażenie w aparaturę i sprzęt medyczny – zakupiono:

- Wyposażenie Pracowni Endoskopii:
 - procesor wizyjny z monitorem medycznym i wózkiem endoskopowym;
 - videokolonoskop - 2 szt.;
 - videogastroskop - 2 szt.;
 - stół do badań endoskopowych;
 - diatermia;
 - 2 myjnie endoskopowe;

- szafa do przechowywania endoskopów;
 - insuflator CO₂;
 - myjnia dezynfektor;
 - komputer wraz z systemem rejestracji i archiwizacji.
- Sterylizator niskotemperaturowy plazmowy do Centralnej sterylizatorni;
 - Aparat USG do „opieki nad matką i dzieckiem”;
 - Stół operacyjny na blok operacyjny;
 - Aparat do znieczulania na blok operacyjny;
 - 2 specjalistyczne wózki do transportu pacjenta na blok operacyjny;
 - System ogrzewania pacjenta na blok operacyjny;
 - Lampa operacyjna na blok operacyjny;
 - Giętki video rinolaryngoskop do poradni otolaryngologicznej;
 - Spirometr do poradni chorób płuc;
 - Ureterorenoskop giętki, kosz do mycia i sterylizacji urs, jednostka sterująca/sterownik kamery 3 szt.
2. Zespół Ratownictwa Medycznego w Ornece ul. Wodna 1:
- kompleksowy remont pomieszczeń;
 - montaż zestawu mebli do przechowywania wyrobów medycznych i produktów leczniczych.
3. Świat Zdrowia Centrum Medyczne Sp. z o.o. w Ornece ul. 1 Maja 13:
- remont dachu z wymianą dachówek;
 - zakup lodówki do odpadów medycznych i systemem Efento do monitorowania temperatury w lodówce na szczepionki zapewniający ciągły, zdalny nadzór nad temperaturą wraz z automatycznym rejestrowaniem i archiwizacją danych.
4. NZOZ „ZDROWIE” Krzysztof Kasica ul. Wodna 1, 11-130 Orneto:
- wymiana drzwi i oświetlenia we wszystkich pomieszczeniach przychodni.
5. Zaniewski, Bilski Spółka Partnerska Lekarzy „MEDICUS” w Kiwitach, Kiwity 12:
- zakup aparatu USG.

IV. SZCZEPIENIA OCHRONNE

Szczepienia ochronne są jednym z najważniejszych elementów profilaktyki wielu niebezpiecznych dla życia i zdrowia chorób zakaźnych. Poprzez obowiązkowe szczepienia dąży się do maksymalnej ochrony przed zakażeniami, a w rezultacie do całkowitego zwalczenia i eliminacji poszczególnych chorób. Tylko wysoki odsetek zaszczepienia osób gwarantuje zahamowanie i ochronę osób nie tylko zaszczepionych, ale również tych, którzy z jakichkolwiek przyczyn nie zostali zaszczepieni.

NADZÓR NAD PODMIOTAMI REALIZUJĄCYMI PROGRAM SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lidzbarku Warmińskim sprawował nadzór nad 8 podmiotami realizującymi Program Szczepień Ochronnych.

Nadzór głównie polegał na egzekwowaniu:

- właściwych warunków sanitarno-technicznych punktów szczepień;
- przygotowania merytorycznego personelu szczepiącego;
- kontroli procedur związanych z zamawianiem, transportem, przechowywaniem i dystrybucją szczepionek;
- realizacji zadań zgodnie z obowiązującymi przepisami tj. sposobu dokumentowania wykonanych szczepień, zgłaszaniu niepożądanych odczynów poszczepiennych, wykonywania szczepień obowiązkowych osób uchylających się, prowadzeniu zapisów dotyczących informowania pacjentów o szczepieniach, sposobu przekazywania kart uodpornienia w przypadku zmiany świadczeniodawcy;
- przestrzegania aktualnego Programu Szczepień Ochronnych;
- realizacji szczepień zalecanych przez Ministerstwo Zdrowia.

DYSTRYBUCJA I PRZECHOWYWANIE SZCZEPIONEK

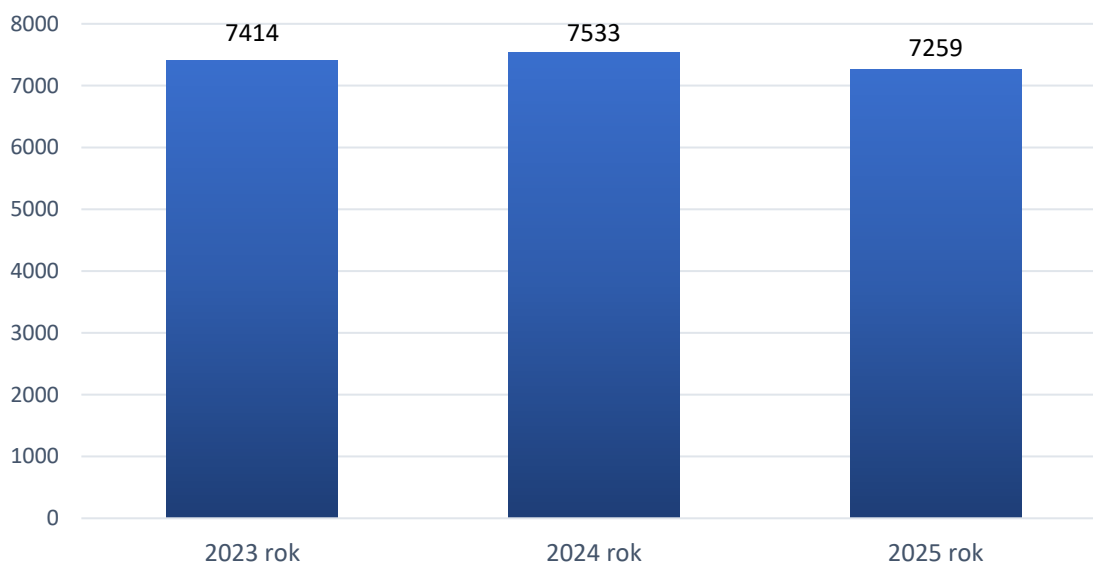
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lidzbarku Warmińskim sporządza miesięczne zamówienia na preparaty szczepionkowe dla całego powiatu wraz z zapewnieniem dostaw szczepionek z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie. Szczepionki są przechowywane w PSSE z zapewnieniem stałego, elektronicznego monitoringu temperatur w magazynie szczepionek. W 2025 roku rozdysponowano 4742 dawki preparatów szczepionkowych, które zostały wydane do 8 podmiotów realizujących Rządowy Program Szczepień Ochronnych.

NADZÓR NAD REALIZACJĄ RZĄDOWEGO PROGRAMU SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzoruje prawidłowość wykonywania szczepień ochronnych oraz monitoruje realizację szczepień ochronnych. Szczepienia ochronne realizowane były zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych oraz Programem Szczepień Ochronnych (PSO) na 2025 rok, określonym w załączniku do Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego z 31 października 2024 roku.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lidzbarku Warmińskim dokonuje analizy i oceny realizacji szczepień obowiązkowych i zalecanych. Na terenie powiatu lidzbarskiego w 2025 r. szczepienia ochronne dzieci i młodzieży do 19 roku życia realizowane były przez 8 świadczeniodawców. Obowiązkowi szczepień podlegało 7259 dzieci.

Liczba dzieci i młodzieży objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi w latach 2023-2025



Wykonanie szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży w powiecie lidzbarskim w latach 2023-2025 kształtowało się następująco:

| Szczepienia przeciwko: | | Poziom wykonania szczepienia | | | |
|--------------------------------------|-----------------|------------------------------|-----------|-----------|-----------|
| | | wymagany | w 2023 r. | w 2024 r. | w 2025 r. |
| Błonicy, tężcowi i krztuścowi | w 1 roku życia | 55% | 65,05% | 68,88% | 62,18% |
| | w 2 roku życia | 55% | 52,61% | 61,67% | 98,70% |
| | w 6 roku życia | 95% | 96,30% | 99,74% | 92,31% |
| | w 14 roku życia | 95% | 98,24% | 99,34% | 94,59% |
| | w 19 roku życia | 95% | 99,12% | 99,70% | 86,96% |
| Polio | w 1 roku życia | 55% | 65,05% | 68,88% | 62,18% |
| | w 2 roku życia | 55% | 52,61% | 61,67% | 98,70% |
| | w 6 roku życia | 95% | 96,30% | 99,74% | 92,31% |
| Odrze, śwince i różyczce | w 2 roku życia | 95% | 96,79% | 91,19% | 98,70% |
| | w 6 roku życia | 95% | 94,71% | 99,74% | 92,04% |

| Szczepienia przeciwko: | | Poziom wykonania szczepienia | | |
|--|----------------|------------------------------|-----------|-----------|
| | | w 2023 r. | w 2024 r. | w 2025 r. |
| Pneumokokom | w 1 roku życia | 77,67% | 75,00% | 71,15% |
| | w 2 roku życia | 69,08% | 63,44% | 93,94% |
| HiB Haemophilus influenzae typu b | w 1 roku życia | 65,04% | 68,88% | 63,46% |
| | w 2 roku życia | 98,79% | 97,79% | 96,81% |
| Rotawirusom | | 82,64% | 80,10% | 87,82% |
| WZW typu B | | 96,70% | 93,88% | 97,44% |
| Gruźlicy | | 98,68% | 99,54% | 99,36% |

NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem osób szczepionych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny monitoruje i rejestruje zgłoszenia niepożądanych odczynów poszczepiennych, przekazywanych przez podmioty lecznicze. Zgłoszenia te przekazywane są przez PSSE do Zakładu Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – PIB oraz Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W roku 2025 zarejestrowano 3 zgłoszenia Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych (NOP) po szczepieniu skojarzonym preparatem przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi oraz polio. Wszystkie miały łagodny przebieg.

UCHYLANIE SIĘ OD OBOWIĄZKU SZCZEPIEŃ

Szczepienia ochronne są jednym z najważniejszych elementów profilaktyki wielu niebezpiecznych dla życia i zdrowia chorób zakaźnych. Poprzez obowiązkowe szczepienia dąży się do maksymalnej ochrony przed zakażeniami, a w rezultacie do całkowitego zwalczenia i eliminacji poszczególnych chorób. W ostatnich latach wzrasta nieufność wobec szczepień, czego jednym z przejawów jest rosnąca liczba uchylania się od nich. Nasilające się oddziaływanie ruchów antyszczepionkowych doprowadziło w wielu krajach do pogorszenia stanu uodpornienia populacji przeciw niektórym chorobom zakaźnym, czego konsekwencją są epidemie wyrównawcze oraz zagrożona jest realizacja programów eliminacji i eradykacji chorób zakaźnych. W powiecie lidzbarskim liczba osób odmawiających poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym na koniec roku 2025 w stosunku do roku 2024 wzrosła o 34 osoby i wynosiła 52.

W 2025 r. Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Lidzbarku Warmińskim przeprowadziła dwa etapy ogólnopolskiej kontroli kart uodpornienia we wszystkich nadzorowanych podmiotach realizujących Program Szczepień Ochronnych. Przedmiotem kontroli była ocena realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia oraz weryfikacja danych dzieci nieszczepionych zgodnie z PSO. W pierwszym etapie skontrolowano 7352 karty uodpornienia, natomiast podczas drugiego etapu zweryfikowano 828 kart.

NADZÓR NAD SZCZEPIENIAMI ZALECANYMI

Poza obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi, istotną rolę w uodpornianiu populacji odgrywają tzw. szczepienia zalecane. Zapewniają one ochronę m.in. przed takimi chorobami jak zakażenia meningokokowe, pneumokokowe, wirusowe zapalenie wątroby typu A i B, a także kleszczowe zapalenie mózgu, ospa wietrzna, HPV czy grypa.

Szczepienia zalecane przez Ministerstwo Zdrowia, które zostały zrealizowane w powiecie lidzbarskim zestawiono w poniższej tabeli.

| Szczepienia zalecane przeciwko: | Liczba wykonanych szczepień | |
|---------------------------------|-----------------------------|-----------|
| | w 2024 r. | w 2025 r. |
| Grypie | 786 | 1262 |
| HPV (brodawczak ludzki) | 179 | 388 |
| WZW typu B | 49 | 48 |
| WZW typu A | 7 | 51 |
| Ospie | 34 | 21 |
| Pneumokokom | 23 | 79 |

| | | |
|-----------------------------------|----|-----|
| Kleszczowemu zapaleniu mózgu | 51 | 128 |
| Meningokokom | 26 | 50 |
| Krztuścowi | 38 | 95 |
| Krztuścowi dla kobiet w ciąży | 9 | 33 |
| COVID-19 | - | 460 |
| Półpaścowi | - | 86 |
| RSV (syncytialny wirus oddechowy) | - | 191 |
| Durowi brzuszemu | - | 7 |
| Żółtej febrze | - | 3 |

KRZTUSIEC

W związku z zachorowaniami w Polsce na krztusiec, kobiety w ciąży po ukończeniu 27 tygodnia ciąży do 30 tygodnia mogą bezpłatnie zaszczepić się przeciw krztuścowi. Szczepienia kobiet w ciąży przeciw krztuścowi mają na celu redukcję ryzyka zachorowań na krztusiec noworodkowy, hospitalizacji i zgonu niemowlęcia z powodu tej choroby. W 2025 roku na terenie objętym nadzorem zaszczepiły się 33 kobiety. Prowadzone są działania wśród lekarzy POZ oraz ginekologów promujące szczepienia kobiet w ciąży mające na celu zwiększenie wyszczepialności wśród ciężarnych.

HPV

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lidzbarku Warmińskim w 2025 r. kontynuowała Powszechny Program przeciwko HPV w szkołach, który został rozszerzony dla dzieci w wieku od 9 do 14 lat. W czerwcu 2025 r. drugą dawką szczepionki przyjęło 197 dzieci. Od września 2025 r. mimo zwiększonej akcji informacyjnej (spotkania pracowników PSSE z rodzicami podczas zebrań w szkołach), deklarację przystąpienia do szczepień w szkołach złożyło 11 rodziców. Z powodu braków kadrowych, żaden z nadzorowanych POZ nie wyraził zgody na szczepienia na terenie szkoły, szczepienia odbywały się w przychodniach.

COVID-19

Od września 2025 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lidzbarku Warmińskim dystrybuowała z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie preparaty szczepionkowe przeciwko Covid-19. Na terenie powiatu szczepienia prowadziło 6 podmiotów, w tym 1 apteka. Od września do grudnia 2025 r. rozdysponowano 460 dawek szczepionek.

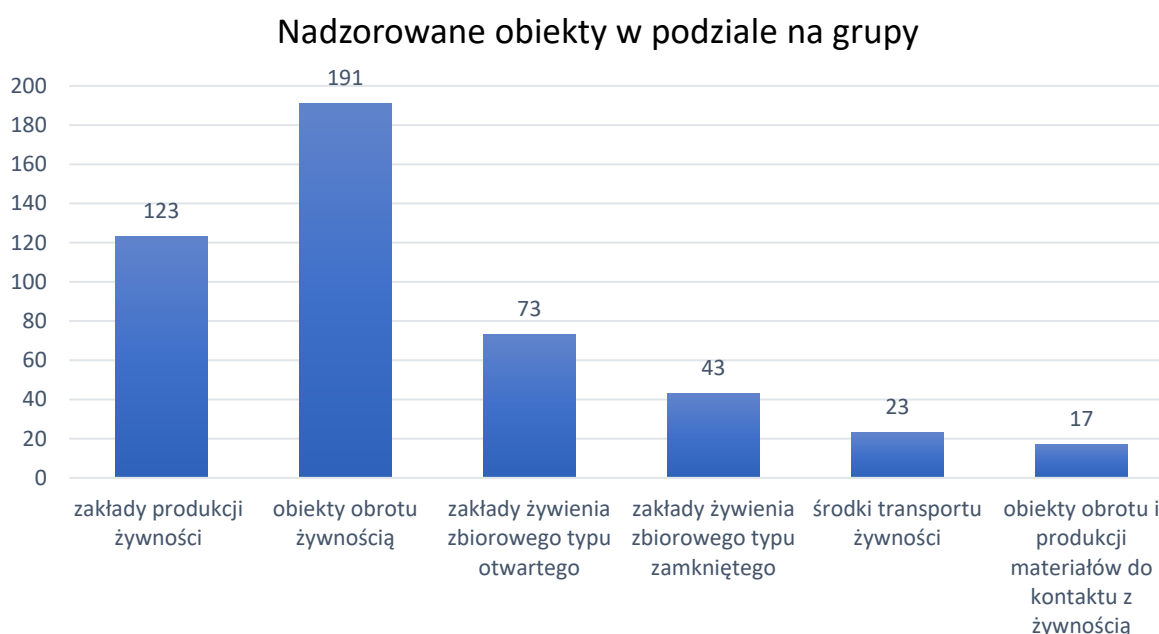
V. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

Do zakresu działania Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim należy w szczególności sprawowanie bieżącego nadzoru nad warunkami produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz nadzoru nad działalnością w zakresie zorganizowanego żywienia konsumentów oraz żywienia w placówkach oświatowych i wychowawczych. Sekcja BŻiŻ sprawuje również nadzór nad warunkami produkcji i obrotu przedmiotów użytku, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Dodatkowo, pobierane są próbki żywności i przedmiotów użytku do badań w ramach krajowego systemu urzędowej kontroli żywności i monitoringu.

W 2025 r. w powiecie lidzbarskim nadzorem objęto 470 obiektów, w tym: zakłady produkcji żywności i materiałów do kontaktu z żywnością, producenci pierwotni, zakłady obrotu żywnością oraz materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego i otwartego.

Udział poszczególnych grup obiektów objętych nadzorem kształtuje się następująco:

- 123 zakłady produkcji żywności (piekarnie, ciastkarnie, lodziarnie, wytwórnia napojów gazowanych, wytwórnia suplementów diety, automaty do lodów, producenci żywności w warunkach domowych, konfekcjonowanie warzyw, gospodarstwa rolne – produkcja warzyw, owoców, zbóż);
- 191 obiektów obrotu żywnością;
- 73 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego;
- 43 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego;
- 23 środki transportu żywności;
- 17 obiektów obrotu i produkcji materiałów do kontaktu z żywnością.



W 2025 r. przeprowadzono 277 kontroli w zakresie bezpieczeństwa żywności. W trakcie przeprowadzonych kontroli kompleksowych, tematycznych, w niektórych obiektach stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne lub sanitarno-higieniczne.

W przypadku usterek natury sanitarno-technicznej prowadzone były postępowania administracyjne. W przypadku usterek sanitarno-higienicznych nakładane były mandaty karne.

W 2025 r. wydano 97 decyzji merytorycznych oraz nałożono 27 mandatów karnych na sumę 9400 zł.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANAMI KONTROLNYMI

- 1. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Lidzbarku Warmińskim**
Przekazywano i uzyskiwano informacje dotyczące obrotu i produkcji środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego. W ramach współpracy PPIS z PLW odbywa się regularne przekazywanie list zakładów zgodnie z porozumieniem ramowym o współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Weterynaryjnej. W roku 2025 nie przeprowadzono wspólnych kontroli.
- 2. Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Bartoszycach**
Przeprowadzono 2 wspólne kontrole: w gospodarstwie rolnym prowadzącym uprawę zbóż oraz u producenta pierwotnego truskawek. Kontrola nie wykazała uchybień ze strony zagadnień nadzorowanych przez PPIS.

STAN TECHNICZNY I SANITARNY BLOKÓW ŻYWIENIA W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

W trakcie roku 2025 przeprowadzano kontrole stołówek w placówkach oświatowych i opiekuńczych (domy opieki, szkoły, przedszkola). Oceniono jadłospisy pod względem jakościowym w odniesieniu do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Jadłospisy w ocenianych obiektach są opracowywane zgodnie z zasadami prawidłowego żywienia.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE PROMUJĄCE ZASADY RACJONALNEGO ŻYWIENIA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2025 r. zorganizowano „Dni Otwarte w Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim” mających na celu: przybliżenie zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej, znaczenie działań podejmowanych na rzecz zdrowia publicznego, wzmocnienie zaufania do Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Uczestnikami ww. spotkania byli m.in. uczniowie szkół z powiatu lidzbarskiego.

Ponadto, w celu zwiększenia świadomości osób odpowiedzialnych za układanie jadłospisów, osób przygotowujących posiłki oraz dyrekcji placówek, w trakcie kontroli kompleksowych w placówkach oświatowych prowadzących żywienie dzieci (szkoły, przedszkola) przeprowadzano instruktaże w zakresie zasad racjonalnego żywienia, planowania jadłospisów i zachowania podstawowych zasad higieny.

W trakcie podejmowanych działań kontrolnych podczas letniego wypoczynku dzieci i młodzieży udzielano instruktażu uczestnikom z zakresu racjonalnego żywienia, zasad prawidłowego mycia rąk oraz odpowiedniego nawodnienia organizmu.

BADANIE JAKOŚCI ZDROWOTNEJ PRODUKTÓW ŻYWNOŚCIOWYCH

Prowadzono ocenę jakości zdrowotnej żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu według ustalonego planu poboru próbek środków spożywczych. Przekazano do badań laboratoryjnych ogółem 126 próbek żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, m.in. w kierunkach zanieczyszczeń mikrobiologicznych, pozostałości pestycydów, metali szkodliwych dla zdrowia, ilości substancji dodatkowych, a także oceny organoleptycznej. Próbkę pobierano z obiektów obrotu żywnością, obiektów obrotu materiałami

i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz od producentów żywności z terenu powiatu lidzbarskiego. W zakładach produkcji żywności będących pod nadzorem PPIS w Lidzbarku Warmińskim pobrano do badań m.in. próbki lodów, napoju gazowanego, owoców miękkich, zbóż, mąki oraz suplementów diety.

W 2025 r. zakwestionowano 3 próbki żywności, które badane były w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych, zanieczyszczeń mykotoksynami, zawartości aromatów.

OGNISKA ZATRUĆ POKARMOWYCH

W 2025 r. nie zanotowano żadnego ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego.

NADZÓR NA WARUNKAMI HIGIENICZNO-SANITARNYMI ŻYWIENIA DZIECI I MŁODZIEŻY W CZASIE WYPOCZYNKU

W okresie ferii zimowych i wakacji objęto wzmożonym nadzorem zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego i zamkniętego, w których żywione były dzieci korzystające z wypoczynku w powiecie lidzbarskim.

W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono naruszeń wymogów sanitarnych w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności.

NADZÓR NAD PODMIOTAMI DZIAŁAJĄCYMI NA RYNKU SPOŻYWCZYM PROWADZĄCYMI PRODUKCJĘ PIERWOTNĄ

Działania podejmowane w 2025 r. miały na celu rozpowszechnianie wśród przedsiębiorców wiedzy na temat wymagań dotyczących produkcji żywności pochodzenia roślinnego.

Każda osoba zgłaszająca gospodarstwo rolne lub inny rodzaj uprawy do rejestracji jest indywidualnie szkolona w zakresie podstawowych zagadnień higieny przy produkcji, zbiorze i transporcie płodów rolnych. Ponadto w trakcie kontroli plantacji lub pobierania próbek przeprowadzono instruktaże dla osób prowadzących plantacje owoców miękkich. Właściciele plantacji posiadają coraz większą świadomość w zakresie zagrożeń bezpieczeństwa żywności, co też wpływa na zwracanie przez nich uwagi na zachowanie higieny przez personel.

WNIOSKI I SPOSTRZEŻENIA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI NADZORU NAD HIGIENĄ ŻYWNOCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Po przeanalizowaniu dokumentacji z prowadzonego nadzoru nad obiektami w 2025 r. stwierdzono, że w porównaniu z rokiem 2024 stan sanitarno-higieniczny oraz sanitarno-techniczny obiektów w nieznacznym stopniu pogorszył się. Usterki występowały głównie w zakładach żywienia zbiorowego otwartego oraz obiektach obrotu żywnością, w mniejszym stopniu w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

W zakładach, w których stwierdzano nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego wszczęte były postępowania administracyjne w celu przymuszenia i wyegzekwowania poprawy warunków sanitarno-technicznych. W porównaniu do 2024 r. wystawiono porównywalną ilość decyzji administracyjnych. Decyzje najczęściej nakładane były w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości stanu technicznego pomieszczeń zakładów.

W roku 2025 r. przedsiębiorcy wykazywali gotowość do współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym. Przestrzegali terminów w realizacji prowadzonych postępowań administracyjnych.

W zakładach, w których stan sanitarno-higieniczny był nieprawidłowy, nakładano mandaty karne których liczba znacznie wzrosła w porównaniu z 2024 rokiem. Mandaty karne nakładano głównie za nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny powierzchni produkcyjnych i urządzeń chłodniczych, nieprawidłowe magazynowanie żywności, sprzedaż żywności przeterminowanej oraz nieprzestrzeganie higieny osobistej przez pracowników mających kontakt z żywnością.

Podobnie jak w latach ubiegłych, właściciele zakładów żywienia zbiorowego otwartego oraz przedstawiciele obiektów obrotu żywnością podawali, że stwierdzane nieprawidłowości sanitarno-higieniczne wynikały często z braku zainteresowania pracą w tej branży. Wiązało się to z nakładaniem większej ilości obowiązków na zatrudniony personel.

W 2025 r. otrzymano ogółem 4 interwencje:

- 2 interwencje od konsumentów dotyczące niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w nadzorowanym obiekcie,
- 1 interwencję od klienta dotyczącą niewłaściwej jakości zdrowotnej produktów spożywczych,
- 1 informację dotyczącą niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych oraz niewłaściwej jakości zdrowotnej produktów spożywczych we wskazanym obiekcie.

Przeprowadzone kontrole potwierdziły 3 informacje zawarte w zgłoszeniach o interwencji.

W 2025 r. nie stwierdzono poważnych uchybień zagrażających zdrowiu konsumentów. Nie wydano decyzji o zamknięciu zakładu oraz nie otrzymano zgłoszeń dotyczących zatruc pokarmowych.

VI. HIGIENA KOMUNALNA

Sekcja Higieny Komunalnej prowadzi nadzór w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, nad jakością wody w kąpieliskach i basenach kąpielowych. Kontroluje oraz prowadzi nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym obiektów użyteczności publicznej oraz środkami transportu osobowego. Sekcja Higieny Komunalnej sprawuje nadzór sanitarny również w obszarze postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego – wydawanie zezwoleń na przewóz i ekshumację zwłok. Dodatkowo zajmuje się opiniowaniem projektów regulaminów utrzymania czystości na terenie gmin, opiniowaniem sposobu organizacji imprez masowych oraz bierze udział w opiniowaniu projektów i odbiorach obiektów użyteczności publicznej oraz ujęć wody. Dokonuje oceny warunków letniego wypoczynku w odniesieniu do obiektów użyteczności publicznej oraz prowadzi działania edukacyjno-informacyjne w ramach przeprowadzanych kontroli.

LICZBA OBIEKTÓW NADZOROWANYCH OBJĘTYCH KONTROLĄ W ROKU 2025

W sekcji Higieny Komunalnej w roku 2025 przeprowadzono 336 kontroli obiektów i urządzeń, w tym:

- 148 kontroli urządzeń wodnych;
- 1 kontrolę kąpieliska;
- 28 kontroli pływalni (jakość wody);
- 115 kontroli obiektów użyteczności publicznej;
- 44 inne kontrole (interwencyjne).

W ramach nadzoru sanitarnego, w roku 2025 pobrano:

- 126 prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- 1 próbę wody z kąpieliska;
- 28 prób wody z pływalni;
- 5 prób ciepłej wody użytkowej w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella*.

NADZÓR NAD ZAOPATRZENIEM LUDZI W WODĘ DO SPOŻYCIA

W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu lidzbarskiego funkcjonowało 18 wodociągów publicznych oraz 2 wodociągi lokalne.

MIASTO LIDZBARK WARMIŃSKI

| WODOCIĄG | PRODUKCJA | LICZBA ZAOPATRYWANYCH MIESZKAŃCÓW | LICZBA ZAOPATRYWANYCH MIEJSCOWOŚCI | LICZBA AWARII | PRZEKROCZENIA |
|--|------------------------|-----------------------------------|------------------------------------|---------------|---|
| Lidzbark Warmiński | 2506 m ³ /d | 14261 | 3 | 43 | mętność |
| Szpital Powiatowy w Lidzbarku Warmińskim | 13 m ³ /d | nie dotyczy | nie dotyczy | 0 | - |
| Zakład Mleczarski „Polmlek” w Lidzbarku Warmińskim | 3860m ³ /d | nie dotyczy | nie dotyczy | 0 | ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C, mangan, jon amonowy |

W 2025 roku na terenie miasta Lidzbark Warmiński funkcjonował 1 wodociąg publiczny oraz 2 wodociągi lokalne. Monitoring jakości wody w tych wodociągach prowadzony był zgodnie

z ustalonym harmonogramem. Próby wody były pobierane przez administratorów wodociągów w ramach kontroli wewnętrznej oraz przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim w ramach nadzoru. Za każdym razem wydawano bieżącą ocenę jakości wody.

W roku 2025 w 1 wodociągu stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczone parametry mikrobiologiczne oraz wystosowano do administratorów wodociągów 3 pisma interwencyjne, ze względu na przekroczone parametry fizykochemiczne.

Przeprowadzone kontrole stanu technicznego ujęć nie wykazały nieprawidłowości.

W roku 2025 na terenie miasta Lidzbark Warmiński odnotowano 43 awarie wodociągowe, w tym 6 na sieci magistralnej, 26 na sieciach rozdzielczych, 11 na przyłączach wodociągowych. Przyczyną większości awarii była długotrwała eksploatacja, niedostateczna wytrzymałość materiału przy naprężeniach warstw gruntu oraz wyeksploatowanie połączeń rurociągów ze względu na ich niedoskonałość, zużycie materiału.

Rozbudowa sieci wodociągowej w roku 2025 na terenie miasta Lidzbark Warmiński przedstawiała się następująco:

- sieć magistralna: 1338 mb;
- sieć rozdzielcza: 2668 mb;
- liczba przyłączy: 3.

Na terenie miasta Lidzbark Warmiński dokonano również modernizacji sieci wodociągowej o długości 1802 mb. Wymieniono starą sieć wykonaną z żeliwa na nową wykonaną z PE (polietylen).

MIASTO I GMINA ORNETA

| WODOCIĄG | PRODUKCJA | LICZBA ZAOPATRYWANYCH MIESZKAŃCÓW | LICZBA ZAOPATRYWANYCH MIEJSCOWOŚCI | LICZBA AWARII | PRZEKROCZENIA |
|----------|------------------------|-----------------------------------|------------------------------------|---------------|---|
| Orneta | 1261 m ³ /d | 8877 | 26 | 18 | bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C, mangan |

W 2025 roku na terenie miasta i gminy Orneta funkcjonował 1 wodociąg publiczny. Monitoring jakości wody w tym wodociągu prowadzony był zgodnie z ustalonym harmonogramem. Próby wody były pobierane przez administratora wodociągu w ramach kontroli wewnętrznej oraz przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim w ramach nadzoru. Za każdym razem wydawano bieżącą ocenę jakości wody.

W roku 2025 dwukrotnie stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczone parametry mikrobiologiczne, a także wystosowano do administratora wodociągu 2 pisma interwencyjne, ze względu na przekroczone parametry fizykochemiczne.

Przeprowadzone kontrole stanu technicznego ujęć nie wykazały nieprawidłowości.

Stacja Uzdatniania Wody „Podleśna” w Ornece została wyłączona z użytkowania przez administratora wodociągu w związku z przekroczeniem manganu.

W roku 2025 na terenie miasta i gminy Orneta odnotowano 18 awarii wodociągowych. Przyczyną większości awarii była długotrwała eksploatacja, niedostateczna wytrzymałość materiału przy naprężeniach warstw gruntu oraz wyeksploatowanie połączeń rurociągów ze względu na ich niedoskonałość, zużycie materiału.

W roku 2025 nie dokonano rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej na terenie gminy i miasta Orneta.

GMINA LUBOMINO

| WODOCIĄG | PRODUKCJA | LICZBA ZAOPATRYWANYCH MIESZKAŃCÓW | LICZBA ZAOPATRYWANYCH MIEJSCOWOŚCI | LICZBA AWARII | PRZEKROCZENIA |
|-----------|-----------------------|-----------------------------------|------------------------------------|---------------|---------------------|
| Bieniewo | 120 m ³ /d | 597 | 4 | 2 | brak |
| Lubomino | 160 m ³ /d | 1152 | 2 | 5 | brak |
| Rogiedle | 110 m ³ /d | 473 | 3 | 1 | brak |
| Wapnik | 35 m ³ /d | 399 | 4 | 1 | brak |
| Wilczkowo | 115 m ³ /d | 817 | 5 | 1 | bakterie grupy coli |

W 2025 roku na terenie gminy Lubomino funkcjonowało 5 wodociągów publicznych. Monitoring jakości wody w tych wodociągach prowadzony był zgodnie z ustalonym harmonogramem. Próby wody były pobierane przez administratora wodociągów w ramach kontroli wewnętrznej oraz przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim w ramach nadzoru. Za każdym razem wydawano bieżącą ocenę jakości wody.

W roku 2025 w 1 wodociągu stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczone parametry mikrobiologiczne.

Przeprowadzone kontrole stanu technicznego ujęć nie wykazały nieprawidłowości.

W roku 2025 na terenie gminy Orneta odnotowano 10 awarii wodociągowych. Przyczyną większości awarii była długotrwała eksploatacja, zużycie materiału.

W roku 2025 nie dokonano rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej na terenie gminy Lubomino.

GMINA LIDZBARK WARMIŃSKI

| WODOCIĄG | PRODUKCJA | LICZBA ZAOPATRYWANYCH MIESZKAŃCÓW | LICZBA ZAOPATRYWANYCH MIEJSCOWOŚCI | LICZBA AWARII | PRZEKROCZENIA |
|----------|-----------------------|-----------------------------------|------------------------------------|---------------|--|
| Babiak | 115 m ³ /d | 311 | 9 | 3 | jon amonowy, bakterie grupy coli |
| Blanki | 65 m ³ /d | 203 | 4 | 2 | brak |
| Kraszewo | 350 m ³ /d | 1369 | 12 | 5 | brak |
| Morawa | 125 m ³ /d | 272 | 6 | 3 | jon amonowy |
| Redy | 50 m ³ /d | 405 | 7 | 1 | mangan, mętność, zapach |
| Rogóż | 120 m ³ /d | 806 | 5 | 4 | żelazo, mangan, mętność, bakterie grupy coli |
| Runowo | 155 m ³ /d | 915 | 8 | 2 | brak |

W 2025 roku na terenie gminy Lidzbark Warmiński funkcjonowało 7 wodociągów publicznych. Monitoring jakości wody w tych wodociągach prowadzony był zgodnie z ustalonym harmonogramem. Próby wody były pobierane przez administratora wodociągów w ramach kontroli wewnętrznej oraz przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim w ramach nadzoru. Za każdym razem wydawano bieżącą ocenę jakości wody.

W roku 2025 stwierdzono brak przydatności wody do spożycia ze względu na przekroczone parametry mikrobiologiczne w 2 wodociągach oraz warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczone parametry fizykochemiczne w 2 wodociągach.

W roku sprawozdawczym wystosowano do administratora wodociągów 6 pism interwencyjnych, ze względu na przekroczone parametry fizykochemiczne.

Przeprowadzone kontrole ujęć wody wykazały nieprawidłowości natury technicznej w 1 stacji uzdatniania wody – wyegzekwowano poprawę.

W roku 2025 na terenie gminy Lidzbark Warmiński odnotowano 20 awarii wodociągowych. Przyczyną większości awarii była awaria sprzężarki, przecieki na sieci i nawiertkach.

W 2025 roku dokonano na terenie gminy Lidzbark Warmiński rozbudowy sieci wodociągowej o długości 3534 mb, nie przeprowadzono modernizacji sieci wodociągowej.

GMINA KIWITY

| WODOCIĄG | PRODUKCJA | LICZBA ZAOPATRYWANYCH MIESZKAŃCÓW | LICZBA ZAOPATRYWANYCH MIEJSCOWOŚCI | LICZBA AWARII | PRZEKROCZENIA |
|-----------|-----------------------|-----------------------------------|------------------------------------|---------------|---|
| Kiersnowo | 240 m ³ /d | 1019 | 10 | 8 | bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C |
| Kiwity | 110 m ³ /d | 841 | 5 | | brak |
| Krekole | 98 m ³ /d | 535 | 2 | | mętność, zapach, bakterie grupy coli |
| Żegoty | 130 m ³ /d | 832 | 4 | | jon amonowy |

W 2025 roku na terenie gminy Kiwity funkcjonowały 4 wodociągi publiczne. Monitoring jakości wody w tych wodociągach prowadzony był zgodnie z ustalonym harmonogramem. Próby wody były pobierane przez administratora wodociągów w ramach kontroli wewnętrznej oraz przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim w ramach nadzoru. Za każdym razem wydawano bieżącą ocenę jakości wody.

W roku 2025 stwierdzono w 2 wodociągach warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczone parametry mikrobiologiczne oraz wystosowano do administratora wodociągów 2 pisma interwencyjne, ze względu na przekroczone parametry fizykochemiczne.

Przeprowadzone kontrole ujęć wody wykazały nieprawidłowości natury technicznej w 1 stacji uzdatniania wody – wszczęto postępowanie administracyjne.

W roku 2025 na terenie gminy Kiwity odnotowano 8 awarii wodociągowych. Przyczyną większości awarii była korozja oraz rozszczelnienie.

W roku sprawozdawczym dokonano modernizacji jednego ujęcia – w Żegotach oraz rozbudowano sieć wodociągową o długość 496 mb, nie dokonano modernizacji sieci wodociągowej.

NADZÓR NAD KĄPIELISKIEM

W roku 2025 w trakcie sezonu turystycznego na terenie powiatu lidzbarskiego funkcjonowało 1 kąpielisko – Kąpielisko Miejskie nad jeziorem Wielochowskim w Wielochowie. Kąpielisko zostało zorganizowane w terminie od 15.06.2025 r. do 31.08.2025 r., w oparciu o uchwały Rady Gminy Lidzbark Warmiński, po zaopiniowaniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lidzbarku Warmińskim. Kąpielisko posiadało opracowany profil wody oraz ustalony i zaakceptowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lidzbarku Warmińskim harmonogram pobierania próbek wody na 2025 r. Jakość wody w kąpielisku została zakwalifikowana jako doskonała – w całym okresie funkcjonowania kąpieliska jakość wody odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255).

NADZÓR NAD OBIEKTAMI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

ZAKŁADY FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE, ZAKŁADY ODNOWY BIOLOGICZNEJ

Bazę obiektów z branży beauty, na terenie powiatu lidzbarskiego stanowi 85 podmiotów. W roku 2025 skontrolowano 51 obiektów, w tym:

- 17 zakładów fryzjerskich;
- 28 zakładów kosmetycznych;
- 1 studio tatuażu;
- 5 gabinetów odnowy biologicznej.

W 2 zakładach fryzjerskich oraz 1 gabinecie odnowy biologicznej, podczas kontroli stwierdzono naruszenia natury technicznej – wobec właścicieli wszczęto postępowania administracyjne.

BAZA NOCLEGOWA

Bazę noclegową na terenie powiatu lidzbarskiego stanowią 22 obiekty, w tym:

- 4 hotele;
- 15 gospodarstw agroturystycznych;
- 3 inne obiekty świadczące usługi hotelarskie.

W roku 2025 przeprowadzono kontrole 9 obiektów hotelarskich. W 2 obiektach przeprowadzone kontrole wykazały nieprawidłowości natury higieniczno-sanitarnej oraz technicznej – wobec administratorów obiektów wszczęto postępowania.

CMENTARZE, ZAKŁADY POGRZEBOWE

Na terenie nadzorowanym przez Sekcję Higieny Komunalnej w Lidzbarku Warmińskim znajdują się 23 cmentarze (4 cmentarze komunalne oraz 19 cmentarzy parafialnych), 3 domy przedpogrzebowe oraz 3 zakłady pogrzebowe.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrole 2 cmentarzy, 3 samochodów służących do przewozu zwłok i szczątków ludzkich oraz skontrolowano warunki podczas wykonywania 2 ekshumacji. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień.

TERENY REKREACYJNE I OBIEKTY SPORTOWE

W ewidencji sekcji Higieny Komunalnej znajduje się 96 obiektów służących rekreacji, w większości są to place zabaw dla dzieci, siłownie plenerowe oraz sceny plenerowe.

W roku 2025 przeprowadzono 28 kontroli tego rodzaju obiektów – przeprowadzone kontrole nie wykazały usterek natury sanitarnej oraz technicznej.

PŁYWALNIE

W 2025 roku nadzorem objęto 2 obiekty posiadające pływalnie.

W trakcie eksploatacji obiektów, jakość wody w nieckach basenowych była monitorowana przez administratorów obiektów w ramach kontroli wewnętrznej. W marcu, maju oraz czerwcu przeprowadzono kontrole urzędowe jakości wody w pływalniach.

Podczas prowadzonego nadzoru skażenie mikrobiologiczne wody basenowej stwierdzono siedmiokrotnie w jednym obiekcie. Skutkowało to wydaniem decyzji o wyłączeniu niecek lub systemów cyrkulacji ze skażoną wodą do czasu uzyskania właściwych parametrów.

Ponadto w 2025 roku wydano 1 decyzję w sprawie stwierdzenia średniego skażenia ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella* w natrysku w jednym obiekcie.

SZPITAL, DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem wymagań higienicznych w podmiotach leczniczych w zakresie gospodarki odpadami oraz jakością ciepłej wody użytkowej, przeprowadzono 1 kontrolę i pobrano 2 próby ciepłej wody do badań w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* w Szpitalu Powiatowym w Lidzbarku Warmińskim. Prowadzono 2 postępowania administracyjne w związku ze skażeniem wody ciepłej użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella*. Po wdrożeniu działań naprawczych uzyskano właściwą jakość wody.

W 3 obiektach sprawujących funkcje bytowo-opiekuńcze (domy opieki), w ramach nadzoru przeprowadzono kontrole obiektów oraz pobrano próby ciepłej wody użytkowej do badań w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella*. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień, a pobrana woda spełniała wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294).

INNE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Do grupy innych obiektów użyteczności publicznej zaliczamy m.in.: targowiska, stacje paliw, parkingi, obiekty wsparcia społecznego.

W roku 2025 skontrolowano 5 tego rodzaju obiektów. W 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości natury technicznej – wobec właściciela wszczęto postępowanie administracyjne i wyegzekwowano poprawę.

NADZÓR NAD CIEPŁĄ WODĄ UŻYTKOWĄ

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lidzbarku Warmińskim sprawuje nadzór nad jakością wody ciepłej użytkowej w obiektach służby zdrowia oraz obiektach zapewniających całodobową opiekę, a także na pływalniach. Badania na obecność bakterii z rodzaju *Legionella* zostały przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej przez właścicieli lub zarządzających tymi obiektami oraz w ramach nadzoru sanitarnego, zgodnie z ustalonym harmonogramem.

W 2025 roku, w ramach nadzoru sanitarnego, pobrano łącznie 27 próbek wody do badania w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella*:

- 18 próbek z niecek i systemów cyrkulacji na pływalni;
- 4 próbki z natrysków pływalni;
- 3 próbki w domach opieki;
- 2 próbki w szpitalu.

NADZÓR NAD POSTĘPOWANIEM ZE ZWŁOKAMI

W ramach swoich kompetencji, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lidzbarku Warmińskim w roku 2025:

- skontrolował 3 samochody służące do przewozu zwłok i szczątków ludzkich;
- wydał 6 postanowień pozytywnie opiniujących sprowadzenie zwłok lub szczątków z zagranicy do kraju;
- wydał 47 decyzji zezwalających wykonanie ekshumacji;
- dokonał 2 kontroli sprawdzających prawidłowość przeprowadzania prac ekshumacyjnych przez firmę pogrzebową.

NADZÓR NAD IMPREZAMI MASOWYMI

W roku sprawozdawczym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lidzbarku Warmińskim wydał 3 postanowienia pozytywnie opiniujące sposób organizacji imprez masowych. Kontroli imprez masowych nie przeprowadzono.

WNIOSKI O INTERWENCJĘ

W okresie sprawozdawczym do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim wpłynęło 9 wniosków o interwencję dotyczących:

- podejrzenia prowadzenia działalności w lokalu mieszkalnym na terenie gminy Lidzbark Warmiński – przeprowadzono kontrolę nieruchomości, która nie wykazała nieprawidłowości;
- podejrzenia niezachowania warunków higieniczno-sanitarnych w lokalu mieszkalnym na terenie miasta Lidzbark Warmiński – przeprowadzono kontrolę nieruchomości, która nie wykazała nieprawidłowości;
- zanieczyszczenia środowiska substancją ropopochodną na terenie gminy Lubomino – wprowadzono monitoring wody pochodzącej z ujęć indywidualnych oraz wody wodociągowej (cyklicznie pobierano próbki wody do badań) – kontrole jakości wody w ujęciach indywidualnych oraz wody pochodzącej z ujęcia publicznego nie wykazały nieprawidłowości wynikających z zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi;
- nieprawidłowości w gospodarstwie agroturystycznym na terenie miasta Lidzbark Warmiński (2 zgłoszenia) – przeprowadzono kontrolę obiektu, która wykazała nieprawidłowości natury sanitarno-higienicznej, wobec podmiotu wszczęto postępowanie administracyjne;
- zanieczyszczenia środowiska odpadami niebezpiecznymi na terenie gminy Orneta – dokonano poboru próbek wody z ujęć indywidualnych – wyniki badań pobranych próbek wody nie wykazały nieprawidłowości wynikających z zanieczyszczenia odpadami niebezpiecznymi;
- jakości wody pochodzącej z wodociągu publicznego Orneta na terenie miasta Orneta – dokonano poboru próbek wody – wyniki badań pobranych próbek wody wykazały, że woda nie odpowiada wymaganiom fizykochemicznym, ze względu na ponadnormatywną manganu – wobec administratora wodociągu wszczęto postępowanie administracyjne;
- podejrzenia niezachowania warunków higieniczno-sanitarnych w lokalu mieszkalnym na terenie miasta Lidzbark Warmiński – przeprowadzono kontrolę nieruchomości, która wykazała nieprawidłowości natury higieniczno-sanitarnej, wobec właściciela lokalu wszczęto postępowanie administracyjne;
- podejrzenia niezachowania warunków higieniczno-sanitarnych w lokalu mieszkalnym na terenie miasta Orneta – przeprowadzono kontrole nieruchomości, które nie wykazały nieprawidłowości natury higieniczno-sanitarnej.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI URZĘDAMI I INSTYTUCJAMI

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim uczestniczyli w spotkaniach i kontrolach z Komendą Powiatową Policji w Lidzbarku Warmińskim, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim i administratorami budynków mieszkalnych w związku ze zgłaszanymi interwencjami dotyczącymi niezachowania warunków higieniczno-sanitarnych w lokalach mieszkalnych.

W ramach porozumienia o współdziałaniu i współpracy z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Lidzbarku Warmińskim na bieżąco przekazywano informacje dotyczące jakości wody w zakładzie produkującym i przetwarzającym żywność oraz pogorszeniu jakości wody na nadzorowanym terenie.

Na wniosek Rady Gminy Kiwity wydano 1 opinię o projekcie regulaminu utrzymania czystości i porządku.

W roku 2025 kontynuowano współpracę z samorządami lokalnymi, wszystkim urzędom miasta i gmin przesłano opracowania z przygotowań do sezonu turystycznego, obszarowej oceny jakości wody. Urzędy były również na bieżąco informowane na temat jakości wody w poszczególnych wodociągach oraz należących do gmin obiektach.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA W 2025 ROKU

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego:

- przeprowadzono łącznie 336 kontroli, w tym: 115 kontroli obiektów użyteczności publicznej, 22 kontrole urządzeń wodnych – stacji uzdatniania wody, 126 kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, 1 kontrolę kąpieliska, 28 kontroli jakości wody basenowej, 2 kontrole ekshumacji, 5 kontroli ciepłej wody użytkowej, 37 kontroli przeprowadzonych w związku z wniesionymi wnioskami o interwencję;
- pobrano łącznie 197 prób wody, w tym 126 prób wody pitnej, 28 prób wody basenowej, 1 próbę wody powierzchniowej, 5 prób ciepłej wody użytkowej, 37 prób w związku z wniesionymi wnioskami o interwencję;
- ponadto w trakcie prowadzonych postępowań wydano:
 - 82 decyzje merytoryczne w tym: 13 decyzji administracyjnych dotyczących niewłaściwej jakości wody do spożycia, 2 decyzje dotyczące niewłaściwego stanu technicznego ujęć wody, 11 decyzji dotyczących nadzorowanych obiektów użyteczności publicznej, 8 decyzji dotyczących niewłaściwej jakości wody basenowej, 47 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji, 1 decyzję dotyczącą niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w lokalu mieszkalnym;
 - 29 decyzji płacniczych;
 - nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł.

WNIOSKI

W 2025 r. przeprowadzone kontrole obiektów użyteczności publicznej były ukierunkowane na sprawdzenie stanu sanitarnego obiektu, zachowania reżimu sanitarnego podczas świadczenia usług, sposobu przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji stosowanych narzędzi, kontrolę sposobu postępowania z odpadami komunalnymi oraz postępowania z bielizną czystą i brudną. Stwierdzone podczas kontroli uchybienia były usuwane w wyznaczonym terminie.

W dalszym ciągu brak aktu prawnego określającego szczegółowe wymagania higieniczno-sanitarne jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i tatuażu utrudnia organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawowanie bieżącego nadzoru.

W roku 2025 priorytetowym zadaniem był nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W kilku przypadkach wystąpiły problemy w zapewnieniu właściwej jakości wody przez producentów, co skutkowało okresowym pogorszeniem jej jakości.

Biorąc pod uwagę ryzyko zdrowotne konsumentów oraz fakt, że zdarzenia związane z przekroczeniem parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych jakości wody miały charakter incydentalny i utrzymywały się krótko, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lidzbarku Warmińskim, po analizie wszystkich sprawozdań z badania wody wykonywanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz kontroli wewnętrznej właścicieli/administratorów ujęć wody stwierdził przydatność wody do spożycia na terenie powiatu lidzbarskiego.

VII. HIGIENA PRACY

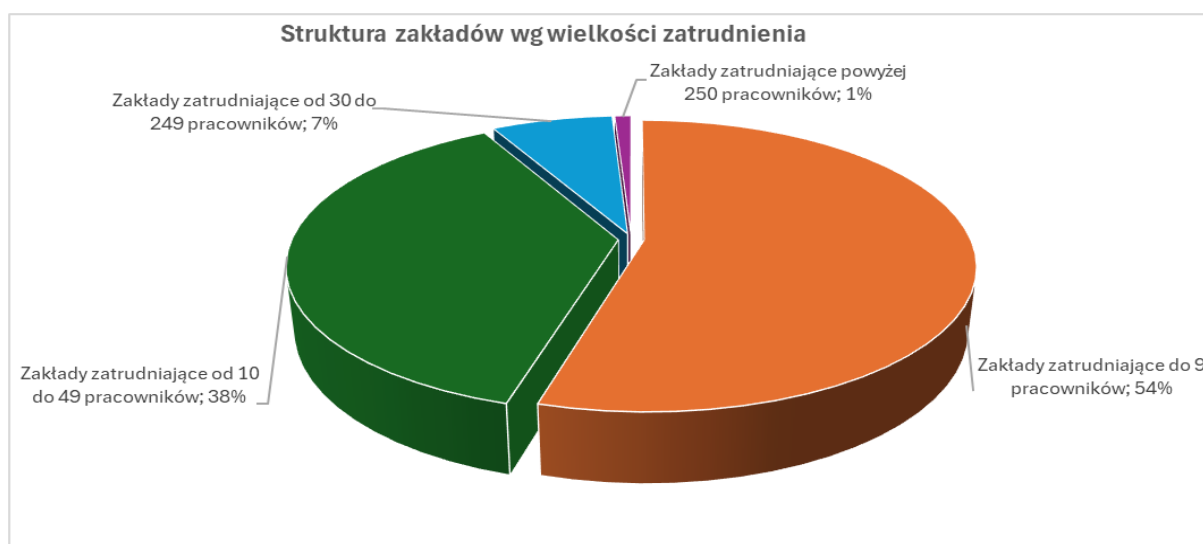
Sekcja Higieny Pracy zajmuje się ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych, poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy.

Bieżący nadzór nad środowiskiem pracy związany jest z egzekwowaniem od pracodawców obowiązków wynikających z krajowych i wspólnotowych aktów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym głównie Działu X Kodeksu pracy, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 REACH, rozporządzenia CLP w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin chemicznych, ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawy o produktach biobójczych, ustawy o kosmetykach.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADZOROWANEGO TERENU

W 2025 r. nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lidzbarku Warmińskim objętych było 213 zakładów pracy, zatrudniających ogółem 4305 pracowników.

Większość objętych ewidencją podmiotów zatrudniała do 50 pracowników (196 zakładów), co stanowi 92% wszystkich nadzorowanych zakładów.



OCENA ŚRODOWISKA PRACY I ANALIZA NARAŻENIA ZAWODOWEGO

Zakłady pracy objęte nadzorem pionu higieny pracy wg listy ewidencji dzieli się na 3 kategorie w zależności od warunków higienicznych środowiska pracy:

- Grupa I: zakłady o znikomym narażeniu, dobrym standardzie sanitarnym.
- Grupa II: zakłady o małym zagrożeniu, w których wartości czynników szkodliwych dla zdrowia mieszczą się w granicach 0,5 – 1,0 najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) lub najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN), nie wystąpiły przypadki chorób zawodowych.
- Grupa III: zakłady ze stwierdzonymi przekroczeniami NDS/NDN, w stosunku do których ze względu na możliwość poprawy warunków pracy - nie wydano decyzji o unieruchomieniu zakładu; zakłady, w których występują czynniki rakotwórcze; zakłady wymagające wzmożonego nadzoru ze strony pionu higieny pracy.

- do grupy I zakwalifikowano 46 zakładów (21,6 %);
- do grupy II 119 zakładów (55,9%);
- do grupy III 48 zakładów (22,5%).

Zakłady o szczególnych zagrożeniach zawodowych, czyli zakłady, w których pracownicy narażeni są na działanie czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych, bądź stężenia/natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia przekraczają wartości dopuszczalne ponad 5 razy.

W 2025 roku do wyżej wymienionej grupy zaliczono 33 zakłady. We wszystkich występowały czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne. Nie stwierdzono zakładów, w których występowały stężenia/natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia przekraczające wartości dopuszczalne ponad 5 razy.

W 2 zakładach odnotowano przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu – w warunkach przekroczenia NDN (Najwyższego Dopuszczalnego Natężenia) hałasu pracowało 40 osób.

Na terenie powiatu lidzbarskiego znajduje się 86 zakładów, w których pracownicy są ekspozowani na szkodliwe czynniki biologiczne grupy 2 i grupy 3. Przeprowadzono 23 kontrole w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych. Nieprawidłowości stwierdzono w 4 zakładach.

OCENA STANU SANITARNEGO ZAKŁADÓW PRACY

W roku 2025 wydano 18 decyzji administracyjnych nakazujących, w których łącznie ujęto 78 nakazów, które najczęściej dotyczyły:

- doprowadzenia do należytego stanu sanitarnego pomieszczeń pracy;
- doprowadzenia do obowiązujących wymogów pomieszczeń higieniczno-sanitarnych;
- sporządzenia lub uzupełnienia rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia;
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych;
- dokonania i uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego;
- zapewnienia oznakowania zgodnie z przepisami miejsca/magazynu składowania i magazynowania niebezpiecznych substancji chemicznych i mieszanin;
- sporządzenia aktualnego spisu niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin oraz kart charakterystyki niebezpiecznych substancji chemicznych i mieszanin;
- zapewnienia natrysku do przemywania oczu (zestawu do płukania oczu) w miejscu stosowania żrących substancji/mieszanin chemicznych;
- sporządzenia rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 lub 4 grupy zagrożenia;
- zapewnienia oznakowania zgodnie z przepisami stanowisk pracy, na których występuje narażenie na substancję reprotoksyczną;
- zapewnienia szkolenia w zakresie narażenia na substancję reprotoksyczną;
- sporządzenia rejestru prac i rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym oraz przesłanie informacji do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI I NOWYMI SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI, SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI I ICH MIESZANINAMI, PREKURSORAMI NARKOTYKÓW, PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI, KOSMETYKAMI

ŚRODKI ZASTĘPCZE I NOWE SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi ustawowe działania z zakresu przeciwdziałania wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lidzbarku Warmińskim poinformował podmioty lecznicze na terenie powiatu o obowiązku zgłaszania podejrzeń zatrucić środkami zastępczymi zgodnie z art. 30a ust. 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Podsumowanie, wnioski, problemy wynikające z bieżącego nadzoru:

- w roku 2025 na terenie powiatu lidzbarskiego nie stwierdzono obecności sklepu stacjonarnego, w którym mógłby odbywać się handel środkami zastępczymi;
- w roku 2025 przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Podczas kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

PREKURSORY NARKOTYKÓW KATEGORII 2 I 3

Prekursory narkotyków to substancje mające legalne zastosowanie, ale które często wykorzystywane są do nielegalnej produkcji narkotyków. Na terenie powiatu lidzbarskiego w 4 zakładach stosowane są prekursory narkotyków kategorii 3: kwas siarkowy, kwas chlorowodorowy, aceton.

Główne zastosowania:

- procesy galwanizacji elektrolitycznej i trawienie elementów;
- analizy laboratoryjne;
- produkcja elementów na bazie żywic poliestrowych.

W roku 2025 przeprowadzono 3 kontrole w zakresie prekursorów narkotyków. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

SUBSTANCJE CHEMICZNE I ICH MIESZANINY

W roku 2025 przeprowadzono 37 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin. Podczas 5 kontroli stwierdzono naruszenie przepisów w tym zakresie.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- brak lub nieaktualny spis niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin;
- brak lub nieaktualne karty charakterystyk niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin;
- brak oznakowania zgodnie z przepisami miejsca/magazynu składowania i magazynowania niebezpiecznych substancji chemicznych i mieszanin;
- brak natrysku do przemywania oczu/ zestawu do płukania oczu w miejscu stosowania żrących substancji/mieszanin chemicznych.

PRODUKTY BIOBÓJCZE

W roku 2025 przeprowadzono 11 kontroli w zakresie produktów biobójczych u podmiotów prowadzących sprzedaż stacjonarną. Podczas kontroli skontrolowano 26 produktów biobójczych.

Działania kontrolne szczególnie dotyczyły:

- produktów biobójczych przeznaczonych wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych;
- produktów biobójczych przeznaczonych do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych (grupy produktowe PT 8 i PT 10), z uwzględnieniem zarówno produktów do zastosowań profesjonalnych, jak i nieprofesjonalnych;
- produktów biobójczych stosowanych w higienie weterynaryjnej (grupa produktowa PT 3) z uwzględnieniem zarówno produktów przeznaczonych dla zwierząt domowych, jak i hodowlanych.

Podczas kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

KOSMETYKI

Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i dystrybucji produktami kosmetycznymi. W 2025 r. na terenie nadzorowanym nie było podmiotów zajmujących się wytwarzaniem lub konfekcjonowaniem kosmetyków. Przeprowadzono 4 kontrole w punktach sprzedaży detalicznej. Wycofano z obrotu 38 różnych produktów kosmetycznych.

Stwierdzone nieprawidłowości:

- udostępnianie produktów kosmetycznych po upływie daty minimalnej trwałości wskazanej na opakowaniach przez producenta;
- udostępnianie produktów kosmetycznych bez numeru partii;
- udostępnianie produktów kosmetycznych, które zgodnie z informacją podaną na opakowaniu zawierają substancję niedozwoloną do stosowania w produktach kosmetycznych (lilial);
- udostępnianie produktów kosmetycznych bez określonej daty minimalnej trwałości oraz informacji o okresie, w jakim po otwarciu pojemnika, produkt jest bezpieczny i może być stosowany bez szkody dla konsumenta;
- udostępnianie produktów kosmetycznych bez wykazu składników poprzedzonych określeniem „ingredients”.

W 2025 r. w ramach działań związanych z nadzorem nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono kontrolę w zakresie badań mikrobiologicznych produktów kosmetycznych przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci. Do badań laboratoryjnych przekazano 2 próbki pobranych produktów kosmetycznych.

Uzyskane wyniki badań produktów kosmetycznych były zgodne z kryteriami normy PN-EN ISO 17516:2014-11 - spełniały kryteria czystości mikrobiologicznej.

CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE, MUTAGENNE I REPROTOKSYCZNE W ŚRODOWISKU PRACY

Liczba zakładów, w których występują czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne systematycznie wzrasta, co jest związane ze zmianami wprowadzanymi do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

Od 9 marca 2022 r. dyrektywą zmieniającą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/431, substancje i mieszaniny klasyfikowane w kategorii Repr. 1A oraz Repr. 1B zostały włączone do dyrektywy 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych lub substancji reprotoksycznych podczas pracy. Powyższe zmiany zostały zaimplementowane do polskiego ustawodawstwa rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1126). Wdrożenie wyżej

wymienionych zmian nakłada na pracodawców, u których występują substancje/mieszanki reprotoksyczne (działające na rozrodzność) działania analogiczne, jakie obowiązują w przypadku występowania w środowisku pracy czynników rakotwórczych lub mutagennych.



Chemiczne substancje rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne występujące w zakładach zlokalizowanych na terenie powiatu lidzbarskiego:

| Nazwa substancji rakotwórczej, mutagennej lub reprotoksycznej | Zastosowanie - występowanie | Liczba osób ekspozowanych |
|---|---|---------------------------|
| Związki chromu (VI) | Proces spawania; badania laboratoryjne | 5 |
| Chloramfenikol | Badania laboratoryjne | 7 |
| Fenolftaleina | Badania laboratoryjne | 30 |
| Kwas borowy | Badania laboratoryjne | 16 |
| Nikiel i jego związki | Proces spawania | 5 |
| Tlenek węgla | Proces spawania; Obsługa kotłowni c.o. | 46 |
| Benzen | Paliwa ciekłe (benzyna) | 80 |
| Benzo(a)piren WWA | Rozkładanie masy bitumicznej (asfalt) | 25 |
| Formaldehyd | Zabezpieczanie pobranego materiału biologicznego do badań histopatologicznych | 16 |

Promieniowanie jonizujące:

| Rodzaj promieniowania | Zastosowanie - występowanie | Liczba osób ekspozowanych |
|-----------------------|---|---------------------------|
| Jonizujące X | Diagnostyka medyczna (prześwietlenia RTG) | 8 |

Procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym:

| Nazwa procesu rakotwórczego lub mutagennego | Zastosowanie - występowanie | Liczba osób ekspozowanych |
|--|---|---------------------------|
| Prace związane z narażeniem na pył drewna | Produkcja mebli, drzwi, schodów i in. | 46 |
| Prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla | Naprawa pojazdów mechanicznych | 2 |
| Procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie WWA, obecnych w sadzy węglowej, smołach węglowych i pakach węglowych | Usługi kominiarskie | 2 |
| Prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną - frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy | Procesy produkcyjne (cięcie, szlifowanie); Obsługa kotłowni c.o. | 41 |
| Prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika | Kasacja/demontaż pojazdów mechanicznych | 3 |

W roku 2025 kontrolą objęto 10 zakładów pracy, w których występowały substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy - przeprowadzono 11 kontroli.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

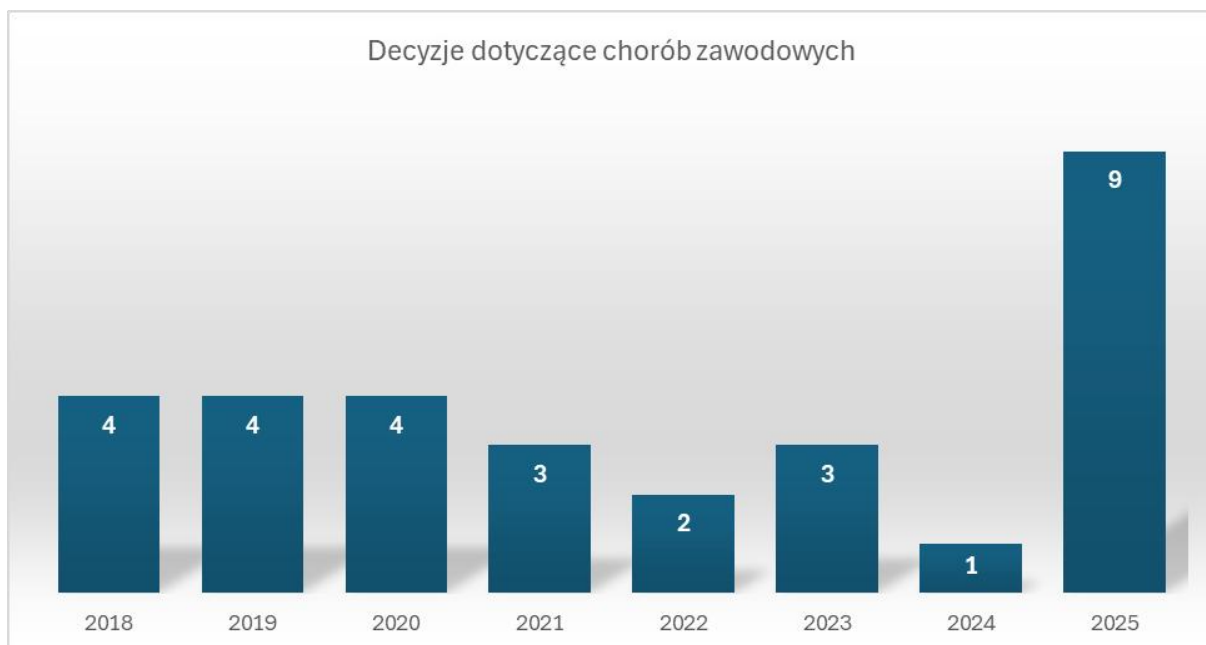
- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym;
- brak rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym;
- brak informacji (do PWIS w Olsztynie) o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym;
- nieuwzględnienie narażenia na czynniki reprotoksyczne w dokumentacji oceny ryzyka;
- brak szkoleń w zakresie narażenia na czynniki reprotoksyczne.

Wydano 5 decyzji administracyjnych w wyżej wymienionym zakresie.

CHOROBY ZAWODOWE

W roku 2025 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lidzbarku Warmińskim zgłoszono 3 nowe podejrzenia chorób zawodowych.

Wydano 8 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej: – wszystkie decyzje dotyczyły boreliozy. Ponadto wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.



W ostatnich latach decyzje w sprawie chorób zawodowych w ok. 80% przypadków dotyczą boreliozy, stwierdzanej u pracowników zakładów usług leśnych oraz u rolników.

VIII. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Podstawowym założeniem Higieny Dzieci i Młodzieży jest sprawowanie bieżącego nadzoru nad placówkami oświatowymi, wychowawczymi oraz placówkami wypoczynku letniego i zimowego na terenie powiatu.

Do zakresu działania Higieny Dzieci i Młodzieży, w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego, należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz placówkach wypoczynku;
- higieny procesów nauczania;
- sprawowania nadzoru nad gospodarką substancjami chemicznymi i mieszaninami w pracowniach chemicznych szkół;
- przygotowania placówek do rozpoczęcia roku szkolnego;
- warunków wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

Na terenie powiatu lidzbarskiego w roku 2025 funkcjonowało 48 placówek stałych w 54 obiektach.

WARUNKI SANITARNO-TECHNICZNE W SKONTROLOWANYCH PLACÓWKACH

W 2025 roku przeprowadzono ogółem 66 kontroli, w tym:

- w zakładach stałych – 57,
- w placówkach zimowego i letniego wypoczynku – 9.

Stan sanitarno-higieniczny w placówkach nauczania i wychowania, które skontrolowano ocenia się jako dobry. Placówki zapewniają dobre warunki do utrzymania higieny osobistej. W wielu placówkach wykonano szereg prac konserwatorskich, między innymi: malowanie pomieszczeń, wymiana oświetlenia, wymiana podłóg, zakup tablic multimedialnych, remont dachów, schodów, montaż osłon na grzejniki, wymiana mebli i sprzętu używanego na placu zabaw. W trzech szkołach podstawowych dokonano remontów: wymiana pokryć dachowych, docieplenie budynków, wymiana instalacji grzewczej, wymiana okien, montaż platformy dla wózków inwalidzkich, dostosowanie pomieszczeń sanitarno-higienicznych do osób z niepełnosprawnością oraz remont świetlicy. W jednym z przedszkoli wykonano termomodernizację budynku (wymiana pokrycia dachowego, wymiana instalacji grzewczej, wymiana okien oraz docieplenie budynku).

Do pięciu skontrolowanych placówek uczniowie są dowożeni. Na czas oczekiwania na transport, przebywają w szkolnych świetlicach bądź pomieszczeniach przeznaczonych na ten cel. Czas oczekiwania nie jest dłuższy niż 1 godzina. W miejscach zamieszkania uczniowie najczęściej oczekują na transport przy drogach i na przystankach autobusowych. Dzieci dowożone i odwożone z placówek są pod nadzorem opiekunów zatrudnionych przez gminy lub zgodnie z umowami właścicieli organizujących transport. W sezonie grzewczym w 2025 r. przeprowadzono pomiary temperatury w pomieszczeniach lekcyjnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

We wszystkich skontrolowanych placówkach uczniowie mają wyznaczone miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych, są to indywidualne szafki bądź półki w klasach. Wszystkie skontrolowane obiekty realizują ustawę o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W roku sprawozdawczym w skontrolowanych szkołach z dożywiania korzystało 316 uczniów, w tym z obiadu jednodaniowego 159 uczniów, dwudaniowego 157 uczniów. 3 skontrolowane szkoły podstawowe korzystają z cateringu, w 2 szkołach podstawowych przygotowuje się posiłki w kuchniach szkolnych.

OCENA OBCIĄŻENIA UCZNIÓW CIĘŻAREM PLECAKÓW

W roku sprawozdawczym dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem plecaków/tornistrów szkolnych. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego waga tornistra nie powinna przekraczać 10 do 15% masy ciała ucznia. Oceną objęto dwie placówki, wiejską i miejską szkołę podstawową. Skontrolowano 32 oddziały, w tym 562 uczniów. Wyniki wykazały, że u 303 uczniów waga tornistra wynosiła do 10% masy ciała, natomiast u 197 uczniów wynosiła 10% - 15% masy ciała. Wśród 62 uczniów waga plecaka była nieprawidłowa i wyniosła ponad 15% masy ciała.



Ocena obciążenia uczniów plecakami przeprowadzona w Szkole Podstawowej Nr 3 imienia Ignacego Krasickiego w Lidzbarku Warmińskim

ERGONOMIA MEBLI SZKOLNYCH I PRZEDSZKOLNYCH

W roku sprawozdawczym oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych w 2 przedszkolach oraz 2 szkołach podstawowych. Ocenie poddano 414 stanowisk. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie dzieci obecne w placówkach poddane badaniom w zakresie dostosowania umeblowania do wymagań ergonomii korzystały z umeblowania dostosowanego do ich wzrostu.



Ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii przeprowadzona w Niepublicznym Przedszkolu



Ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii przeprowadzona w Zespole Szkół w Lubominie

WARUNKI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2025 r. w bazie MEN zgłoszono 12 turnusów wypoczynku letniego i 3 turnusy wypoczynku zimowego. Skontrolowano 12 turnusów, w tym:

- 5 turnusów wypoczynku w obiektach całorocznych (hotele);
- 7 turnusów wypoczynku w miejscu zamieszkania (półkolonie).

We wszystkich skontrolowanych turnusach uczestniczyło 339 dzieci i młodzieży. Zarówno w sezonie zimowym jak i letnim podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

WARUNKI PRACY UCZNIĄ

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania podczas kontroli oceniano rozkłady zajęć lekcyjnych, uwzględniające zasady higieny umysłowej pod kątem równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Zwracano też szczególną uwagę na rozplanowanie przedmiotów ze względu na ich stopień trudności. Podczas kontroli poddano ocenie rozkłady zajęć szkolnych w 5 szkołach podstawowych i 1 liceum ogólnokształcącym. Oceniono pod względem higienicznym 60 oddziałów. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie placówki zapewniają uczniom spędzanie przerw na świeżym powietrzu.

WARUNKI DO PROWADZENIA ZAJĘĆ Z WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Placówki nauczania i wychowania przy prowadzeniu zajęć z wychowania fizycznego korzystają z posiadanej już bazy sportowej. Na terenie miasta i gminy Orneta uczniowie korzystają także z hali Ośrodka Sportu i Rekreacji – przygotowanej i wyposażonej w sprzęt do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Zespół Szkolno-Przedszkolny oraz Katolickie Liceum Ogólnokształcące przy ulicy Polnej 36 w Lidzbarku Warmińskim korzystają z Miejskiej Hali Widowiskowo-Sportowej, która jest w godzinach trwania zajęć przeznaczona wyłącznie dla uczniów tych szkół. Hala z budynkiem szkół połączona jest łącznikiem. Szkoła Podstawowa nr 4 w Orniecie, nieposiadająca infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, korzysta z sali gimnastycznej Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Orniecie.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

W okresie sprawozdawczym prowadzono szeroko zakrojone działania z zakresu promocji zdrowia, obejmujące edukację uczniów, rodziców oraz kadry pedagogicznej. Realizowano prelekcje i zajęcia edukacyjne dotyczące m.in. zapobiegania otyłości, zasad prawidłowego nawodnienia organizmu oraz ograniczania zachowań ryzykownych.

Działania edukacyjne prowadzono zarówno w placówkach oświatowych, jak i podczas wydarzeń środowiskowych oraz akcji prozdrowotnych. Organizowano stoiska informacyjno-edukacyjne, prowadzono rozmowy indywidualne oraz dystrybuowano materiały edukacyjne.

Istotnym elementem działań była również edukacja rodziców oraz aktywność informacyjna w mediach społecznościowych.

Podejmowane inicjatywy przyczyniły się do zwiększenia świadomości zdrowotnej odbiorców oraz promowania właściwych nawyków prozdrowotnych w środowisku lokalnym.

PODSUMOWANIE

Działania w zakresie higieny dzieci i młodzieży realizowane przez Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Lidzbarku Warmińskim koncentrują się na ochronie zdrowia dzieci i młodzieży oraz zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i wypoczynku.

W ramach prowadzonych działań systematycznie kontrolowane są warunki sanitarno-higieniczne pomieszczeń, zaplecza sportowego, sanitariatów oraz otoczenia placówek.

Istotnym elementem pracy jest prowadzenie działań edukacyjnych ukierunkowanych na kształtowanie prawidłowych nawyków, promocje zdrowego stylu życia oraz zapobieganie chorobom. Realizowana jest współpraca z dyrektorami placówek, personelem pedagogicznym i rodzicami w celu poprawy warunków zdrowotnych dzieci.

Pracownik Higieny Dzieci i Młodzieży na bieżąco współpracuje z samorządami, przekazuje informacje na temat stanu sanitarno-zdrowotnego placówek, służy fachową pomocą władzom oświatowym. Współpraca ta służy stałej poprawie stanu sanitarno-technicznego zakładów nauczania i wychowania.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizuje zadania na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz przepisów wykonawczych określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące projektowania, budowy i dopuszczania do użytkowania obiektów. Zajmuje się przede wszystkim: opiniowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych gminy w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, uzgadnianiem zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, uzgadnianiem pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, uzgadnianiem dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, uczestniczeniem w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych, wydawaniem opinii w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć oraz ewentualne określanie zakresu raportu dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Obowiązujące przepisy prawa oraz wynikające z nich wymogi ustawowe skutkowały występowaniem przez inwestorów, projektantów, przedstawicieli organów nadzoru budowlanego oraz jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z wnioskami o wydanie wymaganych prawem opinii sanitarnych, dokonanie uzgodnień oraz przeprowadzenie kontroli.

W ramach prowadzonych działań dokonywano analizy dokumentacji projektowej pod kątem spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, uczestnicząco w odbiorach obiektów oraz przeprowadzono kontrole przed dopuszczeniem obiektów do użytkowania. Inwestycje oddane do użytku w 2025 roku zostały zrealizowane zgodnie z wymogami sanitarno-higienicznymi określonymi w uprzednio zaopiniowanych projektach. Obiekty dopuszczone do użytkowania spełniały wymagania sanitarne obowiązujące na etapie projektowania oraz realizacji inwestycji.

UZGODNIENIE ZAKRESU I STOPNIA SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI WYMAGANYCH W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO)

W sprawach dotyczących uzgadniania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko opinie wydawano po otrzymaniu od wnioskodawcy (organu gminy) podstawowych informacji na temat projektowanego dokumentu planistycznego dotyczących np. celu przystąpienia przez daną gminę do sporządzenia dokumentu, planowanego zakresu dokumentu, usytuowania terenu objętego opracowaniem.

Zajęto 4 stanowiska:

- 1) uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko „Planu ogólnego gminy Kiwity”;
- 2) uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko „Planu ogólnego gminy Lidzbark Warmiński”;
- 3) uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Lidzbark Warmiński” przy ulicy Wiejskiej;
- 4) uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Planu ogólnego gminy Lubomino”.

OPINIOWANIE PROJEKTU DOKUMENTU WRAZ Z PROGNOZĄ ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO)

Opinię wydawano po otrzymaniu kompletu niezbędnej dokumentacji, tj.: projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Liczba zajętych stanowisk – 6:

- 1) Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński w obrębie Rogóż – bez uwag;
- 2) Projekt planu ogólnego gminy Kiwity – z 2 uwagami;
- 3) Projekt planu ogólnego gminy Kiwity – bez uwag;
- 4) Ponowne opiniowanie projektu planu ogólnego gminy Kiwity – bez uwag;
- 5) Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński w obrębie geodezyjnym Kłębowo wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – bez uwag;
- 6) Projektu Planu ogólnego gminy Lidzbark Warmiński – bez uwag.

Plany ogólne gmin są opracowaniem wyznaczającym ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć. Ustalenia zawarte w planach regulują rozwój przestrzenny gminy, co bezpośrednio przekłada się na komfort życia mieszkańców, ich zdrowie oraz bezpieczeństwo.

UZGODNIENIA DOTYCZĄCE WARUNKÓW ZABUDOWY LUB LOKALIZACJI CELU PUBLICZNEGO

W związku ze zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, znacznie zwiększyła się liczba spraw dotyczących uzgodnienia projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Stanowiska zajmowano w oparciu o otrzymaną dokumentację niezbędną do rozpatrzenia sprawy - tj. projekt decyzji (część tekstowa i część graficzna) wraz z załącznikiem (wyniki analizy funkcji, cech zabudowy i zagospodarowania terenu).

Do PPIS w Lidzbarku Warmińskim wpłynęły 923 wnioski o uzgodnienie projektów decyzji o warunkach zabudowy i projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Ogółem wydano 442 postanowienia o uzgodnieniu projektów decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego (433 postanowienia o warunkach zabudowy i 9 postanowień lokalizacji inwestycji celu publicznego) oraz 481 milczących zgód.

OPINIA CO DO POTRZEBY PRZEPROWADZENIA OCENY ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO, A W PRZYPADKU STWIERDZENIA TAKIEJ POTRZEBY – CO DO ZAKRESU RAPORTU O ODDZIAŁYWANIU PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO (OCENA ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO)

Efektem współpracy zainteresowanych podmiotów z inspekcją sanitarną było utrzymanie się dużej liczby zapytań (od samorządów lokalnych) o obowiązkowo sporządzenia (lub nie) raportu oddziaływania przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko.

Opinie wydawano po otrzymaniu kompletu dokumentacji wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Wydano 15 opinii sanitarnych w tym zakresie, z tego:

- 2 opinie stwierdzające, że dla danego przedsięwzięcia istnieje potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko:
 - 1) „Budowa zakładu produkcji biometanu, bioLNG i bioCO₂ o ekwiwalentnej mocy elektrycznej do 3,5 MWe, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, zlokalizowanego na działce ewidencyjnej 10/7, obręb Wójtowo, gmina Lubomino”;
 - 2) „Punkt skupu złomu na dz. nr 136/40 przy ul. Dworcowej w Ornecie”, polegającego na zbieraniu złomu, metali kolorowych oraz baterii i akumulatorów.
- 13 opinii stwierdzających, że dla danego przedsięwzięcia nie ma potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko (m.in. instalacje fotowoltaiczne, przebudowa drogi gminnej, powiatowej, budowa budynków mieszkalnych jednorodzinnych, zespół jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, budynek inwentarski – hodowla bydła mięsnego). Z załączonych do wniosków kart informacyjnych i charakteru przedsięwzięcia wynikało, że inwestycje nie będą stanowiły uciążliwości dla mieszkańców najbliższej zabudowy oraz środowiska.

WYDANIE OPINII W SPRAWIE UZGODNIENIA WARUNKÓW REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA PRZED WYDANIEM DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH (OCENA ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO)

Wydano 4 opinie sanitarne uzgadniające warunki realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko (po uprzednim uzyskaniu przez inwestora opinii o obowiązku sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko) przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Opinie te dotyczyły następujących inwestycji:

- 1) rozbudowa istniejącego gospodarstwa hodowlanego (hodowla bydła mlecznego) „Zwiększenie obsady bydła w istniejącym gospodarstwie rolnym” w Napratach, gmina Kiwity. Planowane przedsięwzięcie przewiduje łączną obsadę bydła w całym gospodarstwie do 383 DJP;
- 2) „budowa farmy fotowoltaicznej Morawa 1 o mocy do 32 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą oraz magazynami energii PGR Morawa, Kotowo, gmina Lidzbark Warmiński”;
- 3) „budowa farmy fotowoltaicznej Morawa 2 o mocy do 15 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą oraz magazynami energii, obręb PGR Morawa, gmina Lidzbark Warmiński”;
- 4) „budowa naziemnej elektrowni fotowoltaicznej o łącznej mocy szczytowej do 50 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, Knipy, Rogóż, gmina Lidzbark Warmiński”.

UZGADNIANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ POD WZGLĘDEM WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH I ZDROWOTNYCH

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lidzbarku Warmińskim zajął 12 stanowisk w sprawie uzgodnienia dokumentacji projektowej, w tym wydał 1 opinię z zastrzeżeniem. Wydane opinie sanitarne dotyczyły uzgodnień projektów budowy, przebudowy, zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych bądź adaptacji lokali:

- 1) projekt technologiczny gabinetów stomatologicznych w Lidzbarku Warmińskim przy ul. Lipowej 19 – uzgodnienie z zastrzeżeniem (projekt osłon przewidzianych do zastosowania w RTG punktowym (stanowiskowym) należy uzgodnić z Warmińsko-Mazurskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym);

- 2) projekt technologiczny adaptacji istniejącego lokalu usługowego na potrzeby sklepu piekarniczo-cukierniczego w Lidzbarku Warmińskim przy ul. Kajki 2A – uzgodnienie bez zastrzeżeń;
- 3) projekt technologiczny rozbudowy poddasza istniejącego budynku handlowo-usługowego w celu przystosowania go na potrzeby zakładu fryzjerskiego w Ornece – uzgodnienie bez zastrzeżeń;
- 4) projekt technologiczny modernizacji istniejącego lokalu usługowego na lokal branży cukierniczej pod nazwą: PSYCHOTKA KASI CUKIERNIA&CAFE przy ul. Żelaznej 17 w Ornece – uzgodnienie bez zastrzeżeń;
- 5) projekt technologiczny przebudowy i zmiany sposobu użytkowania sklepu spożywczego z przeznaczeniem na trzy lokale krótkoterminowego zakwaterowania przy ul. Legionów 2H w Lidzbarku Warmińskim – uzgodnienie bez zastrzeżeń;
- 6) projekt technologiczny modernizacji istniejącego lokalu usługowego na pierogarnię przy ul. 1 Maja 3 w Ornece – uzgodnienie bez zastrzeżeń;
- 7) projekt technologiczny remontu lokalu biurowego w budynku mieszkalnym wielorodzinnym znajdującym się przy ul. Orneckiej 6A, miasto Lidzbark Warmiński – uzgodnienie bez zastrzeżeń;
- 8) projekt technologiczny Domu Seniora, Kłębowo, gmina Lidzbark Warmiński – uzgodnienie bez zastrzeżeń;
- 9) projekt technologiczny lokalu przeznaczonego na działalność punktu aptecznego przy ul. Kopernika 51, Lubomino – uzgodnienie bez zastrzeżeń;
- 10) projekt technologiczny przebudowy i zmiany sposobu użytkowania dwóch pomieszczeń, z przeznaczeniem na żłobek zlokalizowany w miejscowości Runowo 55, gmina Lidzbark Warmiński – uzgodnienie bez zastrzeżeń;
- 11) projekt budowlany rozbudowy wraz z przebudową budynku szkoły o zaplecze istniejącej świetlicy wiejskiej w m. Żegoty, gmina Kiwity – uzgodnienie bez zastrzeżeń;
- 12) projekt budowlany rozbudowy oczyszczalni ścieków w m. Rogóż, gmina Lidzbark Warmiński – uzgodnienie bez zastrzeżeń.

DOPUSZCZENIE DO UŻYTKOWANIA OBIEKTU BUDOWLANEGO DO EKSPLOATACJI POD WZGLĘDEM WYMAGAŃ SANITARNYCH (W OPARCIU O ART. 56 PRAWA BUDOWLANEGO)

Przystąpienie do czynności kontrolnych następowało po otrzymaniu zawiadomienia o zakończeniu robót budowlanych i zamiarze przystąpienia do użytkowania.

Wydano 15 opinii bez uwag stwierdzających wykonanie inwestycji w zakresie spraw sanitarno-higienicznych zgodnie z projektem budowlanym:

- 1) Oczyszczalnia Ścieków, Rogóż, gm. Lidzbark Warmiński;
- 2) Stacja Uzdatniania Wody, Redy, gm. Lidzbark Warmiński;
- 3) Budynek Handlowo-Uslugowy, Sklep nr 35 „SPOŁEM” w Lubominie;
- 4) Budynek Handlowo-Uslugowy „DINO” przy ul. Polnej 57 w Lidzbarku Warmińskim;
- 5) Budynek Usługowo-Handlowy PUB przy ul. Orła Białego 9 w Lidzbarku Warmińskim;
- 6) Przebudowa Oczyszczalni ścieków Kiwity, gm. Kiwity;
- 7) Stacja Uzdatniania Wody, Żegoty, gm. Kiwity;
- 8) Rozbudowa i przebudowa budynku odbioru mleka i aparatu Zakładu Mleczarskiego ul. Topolowa 1 w Lidzbarku Warmińskim;
- 9) Adaptacja budynku inwentarskiego na potrzeby gospodarstwa agroturystycznego działka nr 8/1 w Nowym Dworze 30, gm. Orneta;
- 10) Budynek Handlowo-Uslugowy wraz z niezbędną infrastrukturą „DINO” Polska S.A. przy ul. Kąpielowej 2 w Lidzbarku Warmińskim;
- 11) ZGU ULURU Jerzy Kozłowski, ul. Bartoszycka 29, Markajmy, 11-100 Lidzbark Warmiński;

- 12) Rozbiórka wiaty, nadbudowa oraz rozbudowa budynku przemysłowego przy ul. Dantyszka 5 w Lidzbarku Warmińskim;
- 13) Budynek uzdrowiska przyrodoleczniczego (część A3 szpitalno-sanatoryjna) w Lidzbarku Warmińskim, działka nr 100;
- 14) Dom Seniora oraz parking dla samochodów osobowych w miejscowości Kłębowo 7 w gminie Lidzbark Warmiński;
- 15) Nowe pomieszczenie socjalne powstałe wskutek inwestycji „Rozbudowa istniejącego budynku Ochotniczej Straży Pożarnej”, na działce ewidencyjnej nr 206 w miejscowości Wilczkowo 55 w gminie Lubomino.

W 19 przypadkach odstąpiono od przeprowadzenia czynności kontrolnych (w oparciu o art. 56 Prawa Budowlanego) – tzw. „milcząca zgoda”. Zgłoszone inwestycje to m.in. rozbudowa dróg, sieci wodociągowe, sieci elektroenergetyczne.

Wydano 1 opinię o lokalu (w oparciu o art. 100 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne):

- 1) Lokal przeznaczony na działalność punktu aptecznego przy ul. Kopernika 51 w Lubominie.

PODSUMOWANIE

Realizacja zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2025 roku przebiegała zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Podejmowane działania miały charakter prewencyjny i przyczyniły się do zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego ludności poprzez eliminowanie potencjalnych zagrożeń już na etapie planowania i realizacji inwestycji.

Systematyczne opiniowanie dokumentacji projektowej oraz udział w odbiorach obiektów przyczyniły się do zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu lidzbarskiego.

X. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Podstawowym założeniem Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej jest kształtowanie u ludzi postaw prozdrowotnych oraz edukacja społeczeństwa w zakresie profilaktyki zdrowia.

Systematyczna edukacja na temat zachowań sprzyjających zdrowiu, wśród populacji w każdej kategorii wiekowej, pozwala podnieść jego jakość. Ponadto, zapobieganie chorobom wymaga znacznie niższych nakładów finansowych niż ich leczenie.

Do obszaru działania Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej należy w szczególności:

- informowanie społeczeństwa o aktualnych problemach zdrowotnych;
- inicjowanie i organizacja edukacji zdrowotnej i akcji prozdrowotnych;
- wdrażanie programów profilaktyczno-edukacyjnych;
- prowadzenie szkoleń skierowanych do koordynatorów programów edukacyjnych;
- udzielanie pomocy z zakresu metodyki pracy oświatowo-zdrowotnej;
- kontrola realizacji programów edukacyjnych w instytucjach oświatowych;
- współpraca z innymi instytucjami;
- promowanie zdrowego stylu życia.

PROGRAMY EDUKACYJNE SKIEROWANE DO PRZEDSZKOLI

CZYSTE POWIETRZE WOKÓŁ NAS

Program edukacyjny „Czyste Powietrze Wokół Nas” jest programem edukacji antytytoniowej wśród najmłodszych. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

Program ma za zadanie:

- wykształcić umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów;
- wykształcić umiejętności rozpoznawania różnych dymów, „wydobycie” dymu papierosowego;
- zwiększyć wrażliwość dzieci na szkodliwość dymu papierosowego;
- zwiększyć poziom wiedzy na temat skutków palenia papierosów;
- zwiększyć wrażliwość dzieci na miejsca, w których mogą być narażone na dym tytoniowy.

W programie udział wzięło 6 przedszkoli. Uczestnikami programu były dzieci – 174 osób oraz rodzice – 70 osób.

SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE

Kontynuowaliśmy realizację programu edukacyjnego „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”, którego celem jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych. Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości.

Szczegółowe cele programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne;
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych;

- propagowanie zdrowego stylu życia;
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

W programie udział wzięło 8 przedszkoli i 262 uczestników.

PROGRAMY EDUKACYJNE SKIEROWANE DO SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

TRZYMAJ FORMĘ!



„Trzymaj formę” to ogólnopolski program edukacyjny realizowany w ramach strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Program skierowany jest do uczniów klas V-VIII.

Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Realizowany jest metodą projektu, dzięki czemu wykracza poza podstawę programową i programy nauczania szkoły. Taka konstrukcja programu, dająca dużą swobodę wyboru sposobu jego realizacji, umożliwia uczniom poszukiwanie i realizowanie własnych pomysłów prozdrowotnych i ma niewątpliwy wpływ na jego skuteczność.

W programie udział wzięło 14 szkół podstawowych i 1341 uczestników.



Szkolenie koordynatorów programu "Trzymaj formę!"

BIEG PO ZDROWIE



„Bieg po zdrowie” to program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany we współpracy z ekspertami. Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów uczniów, gdyż zwiększa to skuteczność programów profilaktycznych.

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności uczniów oraz wzmacnianie zachowań asertywnych.

Z badań wynika fakt, że coraz młodsze dzieci eksperymentują z papierosami (statystyczny wiek pierwszej inicjacji tytoniowej wśród dzieci to 10 lat), a część z nich zostaje stałymi palaczami, dlatego ten program skierowany jest do dzieci już w tym wieku. Dzieci w wieku lat 10 dopiero zaczynają kształtować w sobie cechy i nawyki, które mogą pozostać z nimi przez całe życie, dlatego tak ważne jest podejmowanie zaplanowanych działań w zakresie profilaktyki palenia tytoniu.

W programie udział wzięły 4 szkoły podstawowe i 159 uczestników.

ZNAMIEŃ! ZNAM JE?

Każdego roku w Polsce onkolodzy odnotowują około 4000 przypadków nowych zachorowań na czerniaki. Dziś, częściej niż w poprzednich latach, notuje się przypadki czerniaka u młodych osób. Niestety około 1300 osób, czyli blisko 30% chorych umiera z powodu tego nowotworu, gdyż zbyt późno trafia do lekarzy. Tymczasem wcześniej wykryty czerniak jest łatwo uleczalny.



Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz uczniów wyższych klas szkół podstawowych (VII-VIII klasa), wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Zajęcia mogą być prowadzone przez nauczyciela przedmiotów: wychowania do życia w rodzinie, wychowania fizycznego, biologii, pielęgniarzkę szkolną lub inną osobę posiadającą przygotowanie do prowadzenia zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej.

W programie udział wzięło 5 szkół podstawowych i 281 uczestników.

PROGRAMY EDUKACYJNE SKIEROWANE DO SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

ZNAMIEŃ! ZNAM JE?

Opisany powyżej w kategorii programów edukacyjnych skierowanych do uczniów szkół podstawowych program „Znamień! Znam je?” dedykowany jest równocześnie do młodzieży szkół ponadpodstawowych.

W programie udział wzięło 5 szkół ponadpodstawowych i 357 uczestników.

ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ?

Wyjątkowość tego programu polega na nowoczesnym podejściu do profilaktyki uzależnień. W programie nie skupiono się na negatywnych skutkach zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, ale na wartościach uznawanych przez młodych ludzi za ważne, takich jak miłość, rodzina, bezpieczeństwo i nad tym jak nadużywanie tych substancji może negatywnie wpływać na te wartości. W programie nie chodzi o zwykłe zapobieganie używania substancji psychoaktywnych, ale ujęte w kontekście macierzyństwa i ojcostwa, gdyż w tym kontekście zachowania te mogą być bardzo szkodliwe (FAS, poronienia itp.).

Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program skierowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawiera również elementy angażujące ich rodziców.

W programie udział wzięły 4 szkoły ponadpodstawowe oraz grupa młodzieży z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim, łącznie 670 uczestników.

PODSTĘPNE WZW



Wirusowe zapalenie wątroby zostało uznane przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) za jedno z największych wyzwań zdrowotnych. Statystycznie wirusem HBV lub HCV

zakażony jest co 12. człowiek na świecie. Zakażenia te nie dają typowych objawów lub są bezobjawowe, co powoduje, że osoby zakażone nie są świadome swojej choroby. Brak świadomości istniejącego ryzyka następstw zakażenia i niepodjęcie leczenia może być przyczyną nieodwracalnych konsekwencji zdrowotnych, a nawet śmierci.

Program edukacyjny dotyczy profilaktyki zakażeń HAV, HBV, HCV i jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń. Jednym ze sposobów przeciwdziałania temu zjawisku jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji, w których może dojść do zakażenia. Kształtowanie zachowań zdrowotnych, również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym, stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole.

W programie udział wzięły 4 szkoły ponadpodstawowe i 384 uczniów.

WYBIERZ ŻYCIE – PIERWSZY KROK

Program edukacyjny poświęcony profilaktyce zakażeń HPV dla uczniów szkół ponadpodstawowych, który doskonale wpisuje się w założenia Szkolnego



Programu Profilaktyki. Jego głównym zadaniem jest zachęcanie do odpowiedzialności za zdrowie swoje i najbliższego otoczenia. Podejmuje próbę rozwiązania bardzo ważnego problemu zdrowotnego, jakim jest występowanie w Polsce raka szyjki macicy i innych chorób wywołanych zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego HPV (statystyki umieralności na raka szyjki macicy w Polsce na tle Europy nie napawają optymizmem).

Problem raka szyjki macicy nie może być kwestią wstydliwą i unikaną. Świadomość istnienia zagrożenia zakażeniem HPV i jego konsekwencji powinny być częścią rozmów wychowawczych, przygotowujących młodych ludzi do dorosłego życia. Dostępne obecnie sposoby profilaktyki wtórnej (badania cytologiczne) i pierwotnej (szczepienia profilaktyczne) powinny być powszechnie znane. Realizacja programu może być wsparciem dla prowadzonych już działań profilaktycznych w szkole i środowisku lokalnym.

Ponadto szkoły ponadpodstawowe są miejscem, gdzie można dotrzeć do szerokiego grona młodych ludzi. Wprowadzenie edukacji prozdrowotnej na temat raka szyjki macicy do szkół, przyczyni się do podniesienia poziomu wiedzy i zainicjowania dyskusji, dzięki której kobiety z pokolenia rodziców podejmą odpowiednie działania, czyli skonsultują się z lekarzem i wykonają badanie cytologiczne.

W programie udział wzięło 6 szkół ponadpodstawowych i 326 uczniów, 282 rodziców oraz 24 nauczycieli.

KRAJOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM HIV I ZWALCZANIA AIDS

W 2025 roku kontynuowano założenia Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, którego celem jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zachorowań oraz kształtowania właściwych postaw wobec problemów związanych z zakażeniem. Ponadto promowano wśród społeczeństwa Punkty Konsultacyjno-Diagnostyczne, gdzie bez skierowania, anonimowo i bezpłatnie można wykonać test w kierunku zakażenia wirusem HIV. Działania edukacyjne ukierunkowane zostały głównie do młodzieży i młodych dorosłych i objęły organizację zajęć edukacyjnych, prelekcji, stoisk edukacyjnych (łącznie 989 uczestników) oraz placówki ochrony zdrowia poprzez dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych (9 placówek). Momentem zintensyfikowanych działań realizacji programu były coroczne obchody Światowego Dnia Walki z AIDS.

W ramach realizacji programu przeprowadzono 49 działań – w tym zajęcia edukacyjne, stoiska edukacyjne i dystrybucję materiałów edukacyjnych. Działaniami objęte zostały 1153 osoby.



Stoisko edukacyjne w Katolickim Liceum
Ogólnokształcącym w Lidzbarku Warmińskim



Zajęcia edukacyjne w Zespole Szkół Zawodowych
w Lidzbarku Warmińskim

#MŁODZIŚWIADOMI

Choroby przenoszone drogą płciową stanowią coraz większy problem zdrowia publicznego, tak w województwie warmińsko-mazurskim, jak i w całej Polsce. Statystyki pokazują wzrost liczby zakażeń, co jest bezpośrednim wynikiem braku dostatecznej wiedzy na temat metod zapobiegania, diagnozowania oraz leczenia tych chorób. Niska świadomość zagrożeń sprawia, że ludzie, w szczególności młodzi, często lekceważą ryzyko, co prowadzi do podejmowania nieodpowiedzialnych decyzji, mogących mieć długoterminowe skutki zdrowotne.



Zajęcia edukacyjne w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Lidzbarku Warmińskim

W odpowiedzi na zwiększenie liczby zachorowań, w województwie warmińsko-mazurskim stworzony został innowacyjny na skalę kraju projekt edukacyjny #MłodziŚwiadomi skierowany do młodzieży oraz młodych dorosłych. W roku 2025 Główny Inspektorat Sanitarny zdecydował o wprowadzeniu edukacyjnych działań w całej Polsce. Projekt doczekał się zmiany statusu na program edukacyjny.

Działania związane z profilaktyką chorób przenoszonych drogą płciową spotkał się z ogromnym zainteresowaniem – zajęcia edukacyjne zostały zrealizowane we wszystkich szkołach ponadpodstawowych naszego powiatu, a także w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Lidzbarku Warmińskim. Przeprowadzono 38 zajęć edukacyjnych, w których udział wzięły łącznie 894 osoby.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI

Jednym z niezwykle ważnych zadań Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej jest nawiązywanie współpracy z innymi instytucjami naszego powiatu.

W roku 2025, oprócz stałej współpracy z placówkami oświaty – przedszkolami, szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi, udało nam się nawiązać współpracę m.in. z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim przy realizacji spotkania dla grupy seniorów dot. bezpieczeństwa stosowania suplementów diety.



Spotkanie z Seniorami w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim



Stoisko edukacyjne w Centrum Zdrowia „Twój Partner” w Pilniku

Dzięki gościnności Centrum Zdrowia „Twój Partner” w Pilniku mieliśmy, wraz z sekcją Epidemiologii, możliwość organizacji stoiska edukacyjnego związanego z obchodami Europejskiego Tygodnia Szczepień oraz Światowego Dnia Higieny Rąk.

Na zaproszenie Starosty Powiatu Lidzbarskiego, Wójta Gminy Lidzbark Warmiński, Gminnego Centrum Kultury w Pilniku oraz Młodzieżowego Domu Kultury w Lidzbarku Warmińskim współtworzyliśmy w 2025 roku Powiatowo-Gminny Dzień Dziecka w Pilniku.



Powiatowo-Gminny Dzień Dziecka w Pilniku



Akcja „Zdrowe wakacje” w świetlicy wiejskiej w Jarandowie

Podjęliśmy także współpracę w realizacji zajęć edukacyjnych zorganizowanych podczas wakacji szkolnych, m.in. z Młodzieżowym Domem Kultury w Lidzbarku Warmińskim oraz Gminnym Centrum Kultury w Pilniku.

Przychodnia zdrowia Medicus w Kiwitach umożliwiła nam spotkanie z pacjentami i personelem medycznym podczas organizacji stoiska edukacyjnego związanego m.in. ze Światowym Dniem Rzucania Palenia, Światowym Dniem AIDS oraz Światowym Dniem Wiedzy o Antybiotykach.



Stoisko edukacyjne w Przychodni Medicus w Kiwitach

EDUKACJA DZIECI I MŁODZIEŻY PODCZAS WYPOCZYNKU LETNIEGO I ZIMOWEGO

Jednym z cyklicznych zadań Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej jest prowadzenie działań edukacyjnych podczas letniego i zimowego wypoczynku dzieci.

W okresie zimowym realizowaliśmy akcję „Zdrowe ferie”, której tematyką wiodącą były:

- profilaktyka chorób zakaźnych;
- prawidłowa higiena rąk;
- promocja szczepień ochronnych;
- propagowanie zdrowego stylu życia oraz ochrona zdrowia przed następstwami zażywania substancji uzależniających.

Podczas ferii zimowych przeprowadziliśmy 3 spotkania z dziećmi i młodzieżą.



Zajęcia edukacyjne dla młodzieży dotyczące akcji „Zdrowe wakacje”



Akcja „Zdrowe ferie” podczas obozu konnego w Nowym Dworze

Letnia akcja „Zdrowe wakacje” poruszała tematy: profilaktyki chorób odkleszczowych, znaczenia prawidłowego mycia rąk w profilaktyce chorób zakaźnych, znaczenia wody dla prawidłowego funkcjonowania organizmu, zasad bezpiecznego korzystania z promieniowania słonecznego. W okresie około wakacyjnym przeprowadziliśmy 14 zajęć edukacyjnych.

WSPIERANIE EDUKACJI PROZDROWOTNEJ W PLACÓWKACH OŚWIATY



Swoimi działaniami wspieraliśmy także działania dotyczące edukacji prozdrowotnej w placówkach oświaty w naszym powiecie. Reagowaliśmy na ich potrzeby poprzez organizację licznych zajęć edukacyjnych, instruktaży i prelekcji. Edukacją prozdrowotną w szkołach i przedszkolach zostały objęte nie tylko dzieci i młodzież, ale także ich rodzice i opiekunowie – przeprowadzaliśmy między

innymi cykliczną akcją „Moje dziecko idzie do szkoły” skierowaną do rodziców, opiekunów i wychowawców dzieci rozpoczynających edukację w pierwszych klasach szkół podstawowych. Tematyką spotkań były: dobór odpowiedniego plecaka szkolnego i mebli do nauki, znaczenie drugich śniadań i prawidłowego nawodnienia organizmu, profilaktyka wszawicy.

Włączamy się aktywnie we wdrażanie zasad higieny procesu nauczania i profilaktykę wad postawy poprzez organizację akcji prozdrowotnych – ważenie plecaków szkolnych uczniów i dobór odpowiednich mebli do nauki w szkołach i przedszkolach.

Ponadto nieustannie prowadzimy edukację dzieci i młodzieży, ich rodziców i opiekunów dotyczącą skutków zażywania środków uzależniających – alkoholu, tytoniu, narkotyków.

DZIEŃ OTWARY

W roku 2025 w naszej stacji po raz pierwszy zrealizowaliśmy Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wydarzenie to związane było z przypadającym 7 kwietnia Światowym Dniem Zdrowia. Osoby odwiedzające naszą stację dowiedziały się, jakie są nasze zadania, z jakimi zagadnieniami mogą się do nas zgłosić, przeprowadziliśmy także quiz wiedzy o zdrowiu, a także edukacyjne konkurencje związane m.in. z higieną rąk czy profilaktyką uzależnień od środków psychoaktywnych.

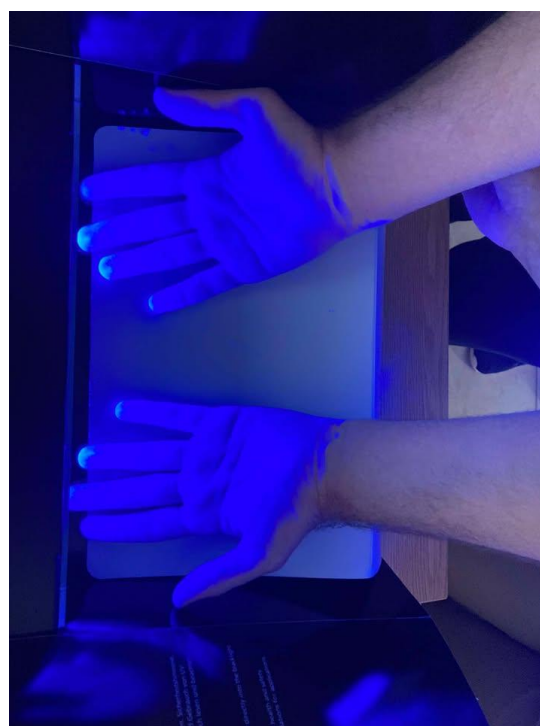
Dni Otwarte PIS będą miały charakter cykliczny.



Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej - prezentacja zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej



Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej - konkurencje dotyczące profilaktyki uzależnień



Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej - weryfikacja czystości rąk za pomocą lampy UV

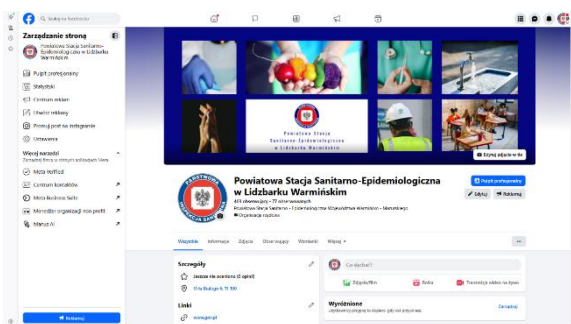
NIEPROGRAMOWE DZIAŁANIA EDUKACYJNE

Oprócz naboru, wdrażania i koordynowania programów edukacyjnych w placówkach oświaty, zadaniem powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych jest także prowadzenie nieprogramowych działań edukacyjnych na terenie powiatu. Są to między innymi: profilaktyka zagrożeń zdrowotnych wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV, profilaktyka chorób nowotworowych, promocja szczepień ochronnych, propagowanie zdrowego stylu życia, edukacja konsumencka (w tym bezpieczeństwo stosowania suplementów diety i wpływ na zdrowie spożywania napojów energetyzujących), profilaktyka zatruc pokarmowych (w tym zatruc grzybami), propagowanie zasad higieny osobistej, profilaktyka tytoniowa, profilaktyka zażywania nowych narkotyków, profilaktyka chorób zakaźnych, profilaktyka chorób odkleszczowych, profilaktyka zakażeń pasożytniczych, promowanie kampanii EFSA (#Safe2Eat, #PlantHealth4Life), promowanie wydarzeń prozdrowotnych, takich jak Światowy Dzień Zdrowia, Światowy Tydzień i Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Dzień Bez Tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia.

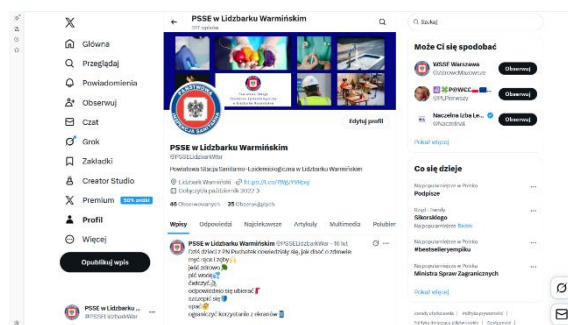
Łącznie przeprowadzono 106 działań nieprogramowych, w tym zajęcia edukacyjne, instruktaże, prelekcje, rozmowy, stoiska edukacyjne, akcje prozdrowotne i inne. W działaniach tych uczestniczyły 4453 osoby.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

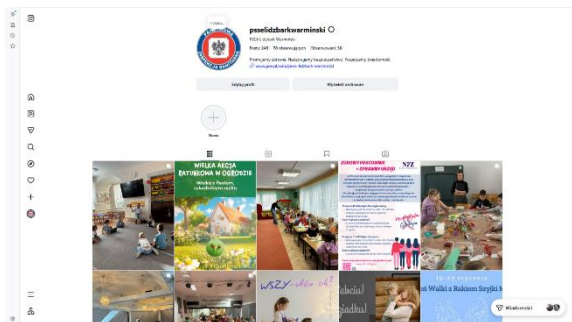
Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w 2025 roku prowadziła szeroko zakrojoną działalność edukacyjną w mediach społecznościowych – od informowania o aktualnym stanie epidemiologicznym i występujących zagrożeniach, poprzez fotorelacje z naszych działań w terenie, po posty z ciekawostkami na temat zdrowia. W 2025 roku regularnie publikowaliśmy treści edukacyjne na naszych profilach na platformach społecznościowych: Facebook (157 razy), Instagram (134 razy), X (129 razy) oraz na stronie internetowej PSSE.



Profil Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim na platformie Facebook



Profil Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim na platformie X



Profil Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lidzbarku Warmińskim na platformie Instagram